

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 18.

Czwartek, 13 (25) Stycznia.

1866 r.

Wchodzi codziennie, oprócz dni następujących, po świętach uroczystych i niedzielach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Obniżenie wyczerpania przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obniżenie kop. 4, za 2-krotne kop. 6, za 3-krotne kop. 8. — Artykuły nadysłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — Listy przyjmują się tylko frankowane. — We wszystkich co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji.

Rok 3.

Prenumerata w Warszawie: Rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu, opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Poczтовых w Królestwie i Cesarstwie: Rocznie rs. 9 k. 20. — Półrocznie rs. 4 kop. 60. — Kwartalnie rs. 2 kop. 30. — Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się rsr. 1.

Przepisy o powszechnej wystawie paryzkiej w 1867 r., znajdują się w Dyrekcji Dziennika Warszawskiego do przejścia, codziennie, wyjąwszy dni świątecznych i niedzielnych.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Najwyższy reskrypt. — Komisja likwidacyjna. — Komisja rząd. przych. i skarbu (dok.). — Komisja rząd. spraw wewn. i duch. — Dyrekcja ubezpiecz. — Rada gł. op. zakł. dobr.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa: Przegląd polityczny. — Koncert A. Zarzyckiego. — Koncert i zabawa w resursie. — Trzecia prelekcja p. Lewestama. — Światło elektryczne. — Zaszuszenie kwiatów. — Nabożeństwa. — Spisy rzeczy. — Ofiara i życzenie. — Komunikacja z Lublinem. — Wiadomości dworskie. — Nominacja. — Op. Afrykanka. — Lit. r. prakt. towarzystwo. — Przedsięwzięcie. — Emigracja z poznańskiego. — Czasopismo prawne. — Mowa tronowa francuzka. — Anglja. P. La yard. — Procesy polityczne. — Austrja. Podróż cesarza. — Kwestja wenecka. — Zaprzeczenie. — Deputowani siedmiogrodzcy. — Zakup broni — Francja. Sprawozdanie. — Kwestja meksykańska. — Kwestja algierska. — Grecja. Odpowiedź. — Niemcy. Traktat handlowy. — Księstwa nadelbańskie. — Red. May. — Prusy. Komisja budżetowa. — Podatki. — Włochy. Bar. Hübner. — Ks. Odon. — Korespondencje z Piotrkowskiego i z Lwowa. — Rozmaitości. — Fejleton (Rodzina Plantatorskich; c. d.).

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa, dnia 12 (24) Stycznia.

DO NAMIESTNIKA W KRÓLESTWIE POLSKIM.

Ukazem z dnia 30 Sierpnia (11 Września) 1864 roku, ustanowione Przeważnie zostały kardynalne Zasady przyszłego urzędowania i ulepszenia gałęzi naukowej w Królestwie Polskim. Przepisawszy prawidła o Szkołach Publicznych dla męskich i oddzielnie dla wiejskich mieszkańców wszelkich narodowości i wyznań, Uznałem zarazem koniecznym, rozwinąć i uzupełnić system średnich Zakładów naukowych, w zastosowaniu takowych do potrzeb różnorodnej ludności Królestwa. W skutek tego Rozkazałem, niezależnie

od stopniowego zakładania szkół Publicznych na wskazanych zasadach, odkryć niezwłocznie w Warszawie Gimnazjum Ruskie, a również przystąpić do ułożenia szczegółowych Ustaw i Etatów tak dla innych średnich, jakoteż i dla wyższych Zakładów Naukowych.

Obecnie przejrawszy przedstawione Mi projekta, znalazłem je odpowiadającymi zamiarom Moim, co do nadania wszystkim szkołom w Królestwie Organizacji, opartej na gruntownych Pedagogicznych zasadach i zastosowania szkół tych do potrzeb rozmaitej w Królestwie ludności, oraz rozwinięcia w ludności tej należytego wykształcenia naukowego. Dla tego też zatwierdzone Przeważnie zostały, rozpoznane w Komitecie do spraw Królestwa Polskiego i przy niniejszym przesyłające się Ustawy i Etaty następujących Zakładów Naukowych:

I. Gimnazjów i Progimnazjów męskich dla ludności Polskiej.

II. Gimnazjów i Progimnazjów męskich dla ludności Ruskiej Greko-Unickiego Wyznania.

III. Szkoły Głównej Niemieckiej Ewangelickiej w Warszawie.

IV. Gimnazjum Realnego Niemieckiego w M. Łodzi.

V. Gimnazjów i Progimnazjów Żeńskich.

VI. Kursów Pedagogicznych dla ludności Polskiej.

VII. Kursów Pedagogicznych dla ludności Ruskiej Greko Unickiego Wyznania.

VIII. Kursów Pedagogicznych dla ludności Litewskiej.

Polecam wam przedsięwziąć środki ku spiesznemu, o ile można wprowadzeniu Ustaw tych w wykonanie, a następnie przedstawić Mnie, kolejnym porządkiem, szczegółowe projekta i co do innych Zakładów Naukowych, o których wzmiankowano w Reskrypcie Moim do was z dnia 30 Sierpnia (11 Września) 1864 roku.

Wkładając na Zwierzchność Naukową w Królestwie, pod głównym kierunkiem waszym, należyte urządzenie średnich Zakładów Naukowych, według nowych Ustaw i Etatów, przekonany Jestem, że wszyscy Zwierzchnicy i Nauczyciele Zakładów tych, przejęci uznaniem ważności swej służby, święcie spełniać będą powinność swoją w duchu i kierunku wskazanym Przeważnie w Reskrypcie z dnia 30 Sierpnia (11 Września). Wzywam błogosławieństwa Boskiego na to ważne dzieło z pełną ufnością, że praca umysłowa i gruntowne wychowanie przysposobią w młodym poko-

leniu użytecznych Obywateli tego wielkiego Państwa, którego część nierozdzielną stanowi Królestwo Polskie.

Na oryginalne Własną Jego Cesarsko-Królewskiej Mości ręką podpisano:

ALEXANDER.

w Petersburgu, dnia 5 (17) Stycznia 1866 r.

Za zgodność tłumaczenia

Minister Sekretarz Stanu,

(podpisano) W. Platonow.

Komisja Likwidacyjna w Królestwie Polskim podaje do powszechnej wiadomości, iż wynagrodzenia likwidacyjne: w ilości rs. 7,139 kop. 60, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 11 (23) Stycznia r. b. Leopoldowi Blaskiemu, właścicielowi dóbr Raszków, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Kieleckim, Gminie Słupia, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kieleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 2,402 kop. 33, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 11 (23) Stycznia r. b. Józefowi i Marjannie Komornickim, właścicielom dóbr Dalechowy, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Kieleckim, Gminie Raków, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kieleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 10,392 kop. 72, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 11 (23) Stycznia r. b. Janowi Chrzanoskiemu, właścicielowi dóbr Dźbanki, położonych w Gubernji Warszawskiej, Powiecie Sieradzkim, Gminie Dźbanki, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kaliskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 4,119 kop. 83, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 11 (23) Stycznia r. b. Maksymilianowi Michalczewskiemu, właścicielowi dóbr Mierzwin, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Kieleckim, Gminie Mierzwin, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kieleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 6,100 k. 67, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z d. 11 (23) Stycznia r. b. Romanowi i Teodorowi Bierzyńskim, właścicielom dóbr Ostrów, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Kieleckim, Gminie Brzeziny, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kieleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 9,606 kop. 67, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 11 (23) Stycznia r. b. Józefowi Nowakowskiemu, właścicielowi dóbr Ropceice, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Kieleckim, Gminie Bebelno, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kieleckiego, celem wypłaty komu należy.

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

RODZINA PLANTATORSKICH

przez E. Z.
(ciąg dalszy *)

VI

Po kilkunastoletniej przerwie, znów prowadzę czytelników do Grabi. Wyglądają one bardzo pięknie. Szpalery z drzew topolowych i lipowych pokryte są liśćmi, dwór i oficyna odnowione, podwórze utrzymane czysto, a buty z ostrogami dumnie, tak jak i za dawnych czasów, rysują się na gankach. Najwyraźniej Grabi są zamieszkałe przez dziedzica, a nie przez dzierżawcę lub rzadcę. Jest to piękny wieczór lipcowy. Zawszad do stodoły ciągną fornalki czterokonne naladowane zbożem, na polach i w gminie ruch jak zwyczajnie we żniwa. Ale otóż drzwi jednego ganku się otwierają i dwóch lokaj w liberji, wypuszczają stół i nakrywają go. Wkrótce potem z pokojów wyszła młoda kobieta, którą pod rękę prowadził mężczyzna zupełnie siwy, w wysokim Halsztuku, z wstążeczką orderową w dziurce od guzika, a za niemi młoda także i dosyć przystojna kobieta prowadząca za rączkę czteroletniego chłopczyka i piastunka nosząca na rękach coś bardzo malutkiego. Wszystkie te osoby, wyjąwszy kobiety z chłopczykiem, którą jest bona panna Charpentier, francuzka, zasiadły

przy stole. Bona zaś z chłopczykiem, którego często stawał i z gniewem obydwojma pięściami ją uderzał, zaczęła zabawę na trawniku, dokąd poprzynoszono i wózek, i konia na biegunach, i rozmaite inne cacka. Piastunka czy też mamka zaczęła karmić przyniesioną kaszką z mlekiem swoje maleństwo, a młoda pani tymczasem rozmawiała ze starym mężczyzną, lub spoglądała na bawiącego się chłopczyka bezustannie po francuzku wołając na bonę: nie tak prędko! kiedy malec jeździł wózkami, lub: zsadź go panna z konia bo się rozbije! kiedy go posadzono na maleńkiego wierzchowca. Zgoła że trzeba było mieć cierpliwość nielada, żeby z jednej strony znosić grymasy ciągłe malca, a z drugiej przestrogi matki, która ciągle widziała jakieś niebezpieczeństwo grożące jej synowi. Już tak z pół godziny siedzieli ci państwo na ganku, gdy na podwórze wjechało dwóch panów konno. Pannów powiadam, gdyż eleganckie siedła, ubranie i konie wykazywały najwyraźniej, że to są panowie, a nie hołota. Jeden z nich mężczyzna trzydziestoletni, brunet, czerwony, niski i barczysty i zaczynający już dostawać brzucha, jechał na małym grubopłaskim stępaku, drugi mogący mieć lat szesnaście skończonych, blondyn, wysmukły, szczupły jechał na pięknej klaczy która z wdziękiem gięła szyję i niespokojnie strzygła uszami.

— Jest tam któryś! zawołał starszy głosem, który tylko na wsi można usłyszeć. W tej chwili wyleciało z za szpalery dwóch chłopaków w szaraczkowych kurtach i odebrało konie od panów.

— Zawsze ich niema jak są potrzebni, powiedział starszy wiekiem i tego uderzył chłopaka szpicrutką. Zobaczywszy na trawniku malca, którego wyciągał do niego ręce, wołając: papa! papa!, kazał się zatrzymać chłopakowi stajennemu i wzięwszy syna posadził go na konia. Lecz w tejże chwili z ganku dał się słyszeć krzyk przenikliwy: Adolfe, co robisz! zabijesz go!

— Niebój się moja droga! nie mu nie będzie! odrzekł pan Adolf, gdyż to on był, a nie kto inny, a ta pani jego żona.

— Ale ja niechcę patrzeć na to! proszę cię, zsadź mi go natychmiast!

Pan Adolf zsadził malca i oddał go bonie, a sam z młodzieńcem któregośmy widzieli, wszedł na ganek i pocałował żonę.

— Przestraszyłeś mnie okropnie! rzekła pani machając chustką; z pewnością zachoruję!

— Miała się też pani czem przestraszyć, rzekł mężczyzna z orderową wstążeczką.

— Mój majorze, odpowiedziała pani z gniewem, ja nie służyłam w wojsku i bardzo proszę, żeby mi Adolf nie robił więcej podobnych doświadczeń! I pani Adolfowa znów zaczęła się chłodzić chusteczką. Pan Adolf, a za nim pan major, po kolei przyszli przeprosić rozgniewaną i dopiero wtedy horyzont się rozproszdził. Młody człowiek z niemem zadziwieniem przypatrywał się tej scenie, której nic nie rozumiał i narreszcie wruszywszy ramionami jak człowiek którego

*) Patrz Nr. 6, 14 i 15.

Komisja Rządowa Przychodów i Skarbu.

(dok. patrz. Nr. 17).

E. Porządek wypłaty procentów od czteroprocentowych biletów na ciągły dochód.

38) Procenta od rzeczonych biletów wypłacają się w Komisji Umorzenia Długów Państwa i Kasach Gubernjalnych za ubiegłe półrocza w każdym czasie z wyjątkiem dwóch tygodni przed nadejściem terminów ustanowionych do wypłaty tych procentów.

39) Dla otrzymania procentów winny być okazane Kasom oryginalne bilety przy piśmiennych deklaracjach na zwyczajnym papierze.

40) Z odebrania procentów i zwrotu biletów odbierający takowe kwitować winni w dziennym rejestrze.

F. Porządek wypłaty dochodów od biletów Komisji Umorzenia Długów Państwa.

41) Dochody ciągle od biletów Komisji Umorzenia Długów na pożyczki bezterminowe, wypłacają się w terminach oznaczonych za okazaniem oryginalnych biletów, za pokwitowaniem w kontrolach przez samych posiadaczy lub upoważnione przez nich osoby.

G. Porządek wypłaty pensji i wsparć jednorazowych.

42) Na odbiór pensji Kasa Główna i Izby Skarbowe wydają wszystkim pensjonarzom bezpłatnie listy obrachunkowe według oddzielnej formy sporządzone z terminem jednorocznym.

43) Listy te drukują się na papierach 4-ch różnych kolorów stosownie do 4-ch głównych kategorii pensjonariuszów, to jest Wojennego, Marynarki, Dworu i Cywilnego Zarządów, a mianowicie dla pensjonariuszów 1-go Zarządu na papierze fioletowym, 2-go na papierze szarym, 3-go na niebieskim, a 4-go na zielonym, zawierają one w sobie wyjątki z przepisów o wypłacie pensji i dzielą się na 12 blankietów (kuponów) służących na pokwitowania z odbioru pensji.

44) Dla otrzymania list obrachunkowych pensjonariusze mogą albo osobiście zaniść podania do Kasy Głównej i do Izby Skarbowych o wydanie im takowych, lub też nadsyłać takowe podania przez pocztę, wreszcie mogą się udawać z tem żądaniem do Kas, z których pensja do wypłaty jest im wyznaczona. Do podań tego rodzaju dołączony być winien atestat, czyli Ukaz o dymisji, lub też pasport, w ogólności dowód świadczący o miejscu zamieszkania pensjonariusza z poświadczeniem miejscowej policji, lub Zarządu gminnego, iż pensjonariusz jest tą samą osobą, jaka wymieniona jest w przedstawionym dokumencie dotyczącym jego tożsamości i czy nie utracił prawa do pensji ani z wyroku sądu, ani z innych powodów wymienionych w art. 223, 224, 227 i 233, Tomie III Zbioru Praw w Ustawie o pensjach, co zaś do małoletnich pensjonariuszów, metryki ich urodzeń i chrztu z poświadczeniem policji, że oni nie weszli do zakładów naukowych na koszt Rządu, że po dojściu do lat 16 synowie nie weszli do służby, a córki, że nie poszły za mąż.

Uwaga 1. Jeżeli ma miejsce wypłata pensji osobie zostającej w służbie, to dla otrzymania listy obrachunkowej w miejsce dowodu zamieszkania lub poświadczenia policji przedstawia się przy podaniu poświadczenie o tożsamości osoby pensjonariusza, i zachowaniu przez niego prawa do pensji od Władzy jego wydane.

Uwaga 2. Dla większej dogodności pensjonariuszów zgłaszających się osobiście do Kasy Głównej i Izby Skarbowych

sobie powiada: a mnie co do tego, — usiadł przy stole i wziął do rąk przyniesioną przez majora gazetę.

Tak więc po latach kilkunastu spotykamy się znów z Adolfkiem, dzisiaj już całym panem Adolfem. Widzimy że jest człowiekiem bardzo przyzwoitym, mażonę, ulega jej, na ostatnich nawet wyborach został radcą towarzystwa kredytowego; zkadże więc ta zmiana której zupełnie nieobiecował po sobie. Ba! wy myślicie że jeśli kto jest wisusem i urwisem, takim że go ze szkół wypędzą, to już nie może być porządnym człowiekiem? Bardzo się mylicie. Szkoły i uniwersytety nie wyrabiają zupełnie ludzi, wyrabia ich dopiero towarzystwo i obcowanie z sąsiadami. Tam to, gdy człowiek ujrzy się otoczony tyłoma pięknymi wzorami cnót obywatelskich, pomimo woli i on się w nie wciąga i zostaje godnym członkiem, sąsiadem i obywatelem kraju. Major był mistrzem w prowadzeniu młodzieży. Według jego przekonania Adolf miał aż nadto rozumu, a wiek zupełnie stosowny aby go już po trochu w świat wprowadzać. Więc tedy wprowadził go i widać że to nie musi być rzecz trudna oswiecić się i przywyknąć do życia obywatelskiego, kiedy Adolf w dziewiętnastym roku był już skończonym kawalerem. Jeździł czwórką, ładnie tańczył, dwa razy był w Warszawie, a potem raz jeszcze za granicą, nie wylewał za kolnierz, gdy nadeszła epidemia filozoficzna w czasie której nawet ci co tylko pokochyli dwie klasy musieli mówić o Trentowskim, to i Adolf wyuczył się kilkunastu wyrazów, jak np. awożność, które miał zamiar powtarzać ad sempiternam. Zpan-

bowych z żadaniami list obrachunkowych na odbiór pensji, wskazane podania (deklaracje) znajdować się będą w tych biurach drukowane.

45) Po uczynieniu w Kasie Głównej i w Izbach Skarbowych stosownych adnotacji na rzeczonych listach obrachunkowych pensjonariuszowi zgłaszającemu się osobiście po odbiór tej listy wydaje się takowa razem z złożonym przez niego Ukazem o dymisji lub innym dowodem zamieszkania, co do żądań zaś nadesłanych z Gubernialnej lub Powiatowych Kas rzeczona lista razem z wzmiankowanymi dowodami wysyła się pocztą do wskazanego miejsca zamieszkania pensjonariusza.

46) Pensjonariusz osobiście zgłaszający się po listę obrachunkową kwituje z odebrania jej w oddzielnej sznurowej księdze przybytków i ubytków tych list.

47) Przy samej wypłacie pensji zachowuje się następujący porządek: za zgłoszeniem się do Kasy pensjonariusza po pensję:

a) Składa on buchalterowi swój atestat, ukaz o uwolnieniu go od służby lub pasport i listę obrachunkową.

b) Buchalter po sprawdzeniu z Księgą płacy sumy przyznanej pensji, wypisuje na jednej i drugiej stronie blankietu dla pokwitowania sumę przypadającą do wypłaty, z oznaczeniem za jaki czas obrachunek skuteczniy, jeżeli z tej sumy wypada jaką kwotę zatrzymać, to wykazuje ile po potrąceniu przypada do wypłaty, następnie stwierdza na pierwszej stronie blankietu tę adnotację, swoim podpisem, wnosząc zarazem takową adnotację do Księgi płacy, a wtedy zwraca pensjonariuszowi listę obrachunkową razem z ukazem o uwolnieniu od służby, atestatem lub pasportem.

Pensjonariusz przedstawia tę listę Kasjerowi który sprawdziwszy rzetelność obrachunku dopełnionego przez buchaltera, zapisuje przypadającą do wypłaty sumę do rejestru dziennego, odcina od listy obrachunkowej kwit, domieszcza na nim datę dopełnionej wypłaty, tudzież jaką monetą, jak również pod jakim numerem wypłata ta zamieszczoną została w rejestrze kasowym, kwit ten poświadcza swim podpisem, zwraca pensjonariuszowi listę obrachunkową z pozostałymi blankietami i wypłaca mu pieniądze.

Uwaga 1. Pensjonariusz przy pierwszym odbiorze pensji wypisuje na liście obrachunkowej swój tytuł lub rangę, imie swaje, imie ojca i nazwisko, w celu sprawdzenia na przyszłość charakteru jego pisma.

Uwaga 2. W St. Petersburgu pensje wypłacają się tylko z Kasy Głównej.

48) Pokwitowanie z odbioru pensji dopełnia się na blankiecie czyli kuponie znajdującym się przy liście obrachunkowym i pensjonariusz może je przygotować wcześniej nawet po za obrębem Kasy.

49) Jeżeli pensjonariusz porucza innej osobie odbiór swej pensji, to kwituje na właściwym kuponie listy obrachunkowej z odbioru takowej pensji i listę tę daje osobie, której odbiór porucza, lecz w takim razie własność podpisu winna być poświadczoną przez policję.

50) Ani samym pensjonariuszom ani przez nich uwierzytelnionym osobom nie dozwala się odcinać od list obrachunkowych blankietów na pokwitowania czyli kuponów; za takimi odciętymi blankietami pensje wypłacane nie będą

nami umiał prowadzić konwersację, zgoda wszędzie sływał jako rozumny, piękny a dobry i bogaty chłopiec. Ja nie widzę bynajmniej nic dziwnego w tem że Adolf tak pięknie się wyrobił; tak już być musiało. Pułkownikowa jego matka naprzód puściła mu jeden folwark niby w dzierżawę. Adolf odziedziczył skąpstwo po ojcu i dziadku, i był brudnym a lubiącym błyszczeć sknerą i matka niezmiernie się zaziwiła gdy jej major zaręczył, że Adolf doskonale gospodaruje pomimo to że się lubi bawić. Matka wypuściła mu w dzierżawę drugi folwark a następnie i cały majątek. Pan Adolf rzeczywiście lubił się bawić. Po zrobieniu manifestacji w mieście gubernjalnym w którym do szkół chodził, gdy pierwszy raz wyjechał własną czwórką w niedźwiedziach z furmanem i lokajem wliberji, przeszedłszy się parę razy pod nosem nauczycieli z ogromnym cygarem w ustach, przejechałszy się parę razy po mieście swoją czwórką i z radością słysząc szepty swoich kolegów dawniejszych pokazujących go sobie palcem: patrz! patrz! to Plantatorski, Adolf zaczął bywać wszędzie na balach, śniadaniach i obiadach, osobiście mile widziany tam gdzie były panny na wydaniu. Major sprzedawszy swój majątek stale osiadł w Grabiach, zastępując Adolfa w czasie jego nieobecności. Adolf chociaż tradycje jego rodu i majątek pozwalały mu żyć w kole dobranem arystokracji, jednakowoż wychowany przez majora i przez niego w świat wprowadzony, był tylko lwem prowincjonalnym. Długo tak sobie bałagutował pan Adolf, gdy nareszcie major oświadczył że czas już pomyśleć o

51) Jeżeli pensjonariusz zażąda pobierać pensje z innej Kasy, to obowiązany jest podać prośbę o to do tej Kasy z której pensję pobiera dołączając do tej prośby wydaną mu listę obrachunkową. Przy przenoszeniu pensji na inną Kasę teje samej Gubernji Izba Skarbova zwraca pensjonariuszowi teje samą listę z nową na niej adnotacją dotyczącą Kasy z której następować ma na przyszłość wypłata wskazananej w takowej liście pensji, a przy przenoszeniu pensji do innej Gubernji, Izba Skarbova wydaje mu nową listę z taką liczbą blankietów na pokwitowania, za ile jeszcze miesięcy w roku bieżącym przypada mu do wypłaty pensja.

52) W razie zatracenia przez pensjonariusza listy obrachunkowej winien podać o tem zawiadomienie do Zarządu Policyjnego, i odnieść się do kasy z której pensję pobierał z żądaniem wydania mu nowej listy dołączając zarazem poświadczoną kopję zawiadomienia uczynionego do Zarządu Policyjnego, dołączyć również swój atestat lub inny dowód zamieszkania i poświadczenie tegoż Zarządu o tożsamości jego osoby i zachowania przezeń prawa do pensji. Na zasadzie tych dowodów będzie mu wydana lub nadesłana nowa lista obrachunkowa z taką ilością blankietów na pokwitowania ile ich pozostało nie zrealizowanych w zatraconej liście.

53) Wsparcia jednorazowe wypłacają się wskutek żądań na piśmie podanych do tej Kasy, której wsparcia te do wypłaty wskazane zostały.

54) Pokwitowanie z odbioru wsparć dopełnia się w Kasach na rzeczonych żądaniach.

Dyrektor (podp.) Kuprejanow.

Naczelnik Wydziału (podp.) Borysoglebski.

Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.—Z powodu grasowania księgosusza w okolicach Lwowa w Galicji, Władze Królestwa Pruskiego zapobiegając wniesieniu tej zarazy do Prus, zaprowadziły na granicy okręgów Benthena, Pless, Rybnik, Racibor, Leobszyc, Neustadt i Neis, następnę środki ochronne, a mianowicie: 1) Bydło rogate, bez względu czy jest rasy stepowej lub swojskiej, nie ma być wpuszczane z Królestwa Polskiego i z wschodnich prowincji przez granice rzeczonych powiatów, jak tylko po poddaniu go kwarantannie 21-dniowej. 2) Trzoda chlewna i owce, poddane być muszą oczyszczeniu starannemu, przez przepławienie lub obmycie w zabudowaniach krytych; podobnie starannemu oczyszczeniu, wedle uznania władzy wykonawczej, podlegają i poganiacze partij. 3) Skóry bydlęce tylko zupełnie suche i twarde, rogi jedynie gdy są pozbawione osad kostnych i cząstek skóry, wełna surowa zaś i sierść (z wyjątkiem szeszyciny) jedynie zawarte w wańtuchach lub workach, mogą być wpuszczane i dalej transportowane. Nie zupełnie wysuszone i twarde skóry (zamarzłe skóry rozumie się samo przez się, że za suche nie mogą być uważane), podobnie jak rogi nie oczyszczone z osad kostnych i płatków skórných nie mogą być przepuszczane przez granicę. Zakaz ten stosuje się do całego transportu skór lub rogów, jeżeli w nim choć kilka tylko jest niewysuszonych skór albo kilka rogów nieoczyszczonych z osad, albo cząstek skóry. 4) Łój topiony może być wpuszczany tylko w faskach, łój zaś topiony zawarty w żółdkach bydlęcych, przewożony być może przez granicę po zdjęciu opakunku (Embelage) i zniszczeniu onego na granicy. 5) Łój nie topiony i siewe mięso, nie ma być wpuszczane pod żadnym warunkiem.

zanie. O kilka mil od Grabi mieszkali państwo Glansowicz, rodzina arcystarożytna, wychodząca w prostej linii od Glansa, hajduka Augusta II-go. Mieli oni jedyną córkę, pannę Emmę, za którą w gotowni było do wzięcia pięćkroćstosięcy złotych posagu. O pannę Emmę starał się majętny młody człowiek, pan Biedronka. Wszyscy uważali go za jej narzeczonego. Jednakże nikt o tem nie wiedział, że panna Emma, ta kobieta tak piękna, tak czuła, tak dobra, sawantka pisująca maleńkie pełne czucia powieści historyczne (dzisiejszy świat nie wstanie dostarczyć przedmiotów zajmujących i scen tragicznych), zagięła parol na pana Adolfa i najbezpieczniej w świecie zwozdiła Biedronkę, która formalnie szalała za nią. Lecz dotychczas pan Adolf był bardzo z daleka z panną Emmą, i dopiero słowa majora nań jego uwagę. Pan Adolf zaczął coraz częściej bywać u państwa Glansowicz i wszyscy doświadczeni ludzie mówili, że chociaż pana Biedronki zupełnie nie odpalono, w każdym razie jednakowoż Emma pojedzie za Adolfa. Lecz rozkochany Biedronka, ani nawet chciał słuchać o tem. Doświadczeni ludzie, statysci prowincji powiedzieli wszakże prawdę. Był to w gubernjalnem mieście koncert, i loterja na ubogich. Zjechało się mnóstwo osób. Przed samym koncertem przyszedł pan Biedronka odwiedzić pannę Emmę; zastał ją już ubraną. Podziwiając jej strój i prawiąc jej przeróżne komplementy, przyszła kolej nareszcie na ręce panny Emmy, bielutkie i pulchne, na które włożyła bransoletki.

Dyrekcja Ubezpieczeń zawiadamia, że Główna Kasa Oszczędności z Kantorem Pomocniczym w gmachu szkolnym za kościołem Ś-go Aleksandra, przy alei Belwederskiej pomieszczonej, w tygodniu upłynionym do dnia 9 (21) Stycznia roku bież. włącznie, wydała książeczek nowych 98, na które, tudzież na dawniejsze w 483 wnioskach złożono rs. 11,112 kop. 30. Na żądanie zaś 169 uczestników (prócz procentu rs. 7 kop. — należnego za rok bieżący od całkowitych odbiorów) wypłaciła rs. 7,349 k. 88 1/2 i umorzyła książeczek 65. Przeważnie uczestników 17,215, posiada kapitał rub. sr. 637,639 kop. 58.

Rada Główna Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych podaje do wiadomości pp. Lekarzy, iż w Szpitalu Starozakonnych w Warszawie, wakuje posada bezpłatnego ordynatora w oddziale chorych obłąkanych, która ubiegającemu się o nią kandydatowi, konferowana będzie drogą konkursu. Kandydaci, pragnący przystąpić do tego konkursu, winni o to wnosić do Rady Głównej Opiekuńczej podania na papierze stempiowym ceny kop. 75 i dołączyć patent na stopień naukowo lekarski, oraz pozwolenie do praktyki w Królestwie. Termin do wnoszenia podań, oznacza się jednomiesięczny, licząc od daty niniejszego ogłoszenia. O dniu i miejscu, w którym rzezonany konkurs odbywać się będzie, kandydaci w właściwym czasie zawiadomieni zostaną.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa, dnia 12 (24) Stycznia.

Telegram z Paryża podaje nam nakoniec tak oczekiwaną mowę tronową, którą cesarz Napoleon w zeszły poniedziałek 22-go b. m., zagaikł posiedzenia izb, a którą poniżej zamieszczamy w całości. W ogóle jest ona ułożona w bardzo optymistycznym duchu. Tak, pokój według niej zdaje się wszędzie zapewniony, bo wszędzie usiłują załatwić trudności w sposób pojednawczy. Mowa tronowa wspomniawszy o dobrych stosunkach z Anglią, dowód czego stanowiły odwiedziny wzajemne flot dwóch krajów, o postanowieniu zachowania neutralności co do Niemiec, o ufnosci że Włochy spełnią sumiennie konwencję wrześniową i władza papieżka zostanie utrzymana, o zjazdach z monarchami Hiszpanji i Portugalji, przechodzi do najważniejszego ustępu z polityki zagranicznej, o Meksyku i Stanach Zjednoczonych. Należy zauważyć, że w mowie tej nie znajduje się zwykłej formuły, iż stosunki Francji z wszystkimi mocarstwami są zadawalniające i żadnej wzmianki o ścieśnieniu węzłów przyjaznych z Austrią i o stanowisku względem Prus. Co do Meksyku, którego położenie optymistycznie jest przedstawione, cesarz oznajmia, iż toczą się układy z cesarzem Maksymilianem w przedmiocie określenia terminu odwołania wojsk francuzkich; nie powiada jednak, jakie są nadzieje ukończenia tych układów i jaki termin byłby zakreślony w umowie, gdyby doszła do skutku. Czy amerykańskie, tak jak dalej wyraża nadzieje cesarz Napoleon, zadowolnią się taką nieokreśloną obietnicą, to zdaje się wątpliwem. Słodkie

słówka mowy tronowej o chęci utrzymania stuletniej prawie przyjaźni ze Stanami Zjednoczonymi, nie potrafią, zdaje się, wywrzeć wielkiego wpływu na yankesów.—Z drugiej części mowy tronowej dotyczącej spraw wewnętrznych, najważniejszy ustęp przedstawia nader świetny stan finansów francuzkich, przyczem wzmiankując o redukcji armji, ważne zawiera wyjawienie, że żołnierze ze zmiesionych kadrów, wcieleni zostali do pułków, które zostały tym sposobem wzmocnione; liczba zatem wojska wcale się nie zmieniła. Mowa tronowa przypisując niespokojnym umysłom żądającym przyspieszenia rozwinięcia instytucji, czyli tak zwanego uwieńczenia budowli, tamowanie postępu rządu, przez usiłowanie odjęcia mu sił i inicjatywy, wychwala formy konstytucyjne francuzkie, które uniknęły dwóch ostateczności, wychwala skutki czternastolatniego zarządu cesarskiego, i w końcu pragnie, aby upowszechniło się wykształcenie, aby wszyscy przejęli się zasadami religijnymi i moralnymi, tak aby przypisywali wszystko woli boskiej.

Na parę dni przed mową tronową, *Constitutionnel* zamieścił ważny artykuł o Meksyku, który sprawił wrażenie. Napisany ze zgryźliwością, tych wszystkich co stawiają opozycję rządowi i wyzyskują przeciw niemu jego kłopoty zewnętrzne, porównywa z emigrantami z 1789 roku, nazywając ich emigrantami wewnętrznymi. Pomiędzy kłopotami wspomnianymi, pierwsze miejsce zajmuje kwestja meksykańska, tak że artykuł ten wytłomaczono jako półurzędowe ostrzeżenie, udzielone nietylko przeciwnikom cesarstwa, ale i doradcom, którzy dla uwolnienia się od odpowiedzialności, wykazują konieczność odwołania wojsk z Meksyku, dla zadowolenia opinji publicznej i uniknięcia wojny ze Stanami Zjednoczonymi. Artykuł *Constitutionnela*, z którego wnosićby należało, że Meksyk będzie na czas nieograniczony zajęty przez wojska francuzkie, nabiera szczególnego znaczenia po ogłoszeniu złożonej na kongresie washingtonskim korespondencji dyplomatycznej, wykazującej, jak już wspominaliśmy, że Stany Zjednoczone nie uznają cesarza Maksymiljana, a nawet w zamian za odwołanie wojsk francuzkich, nie chciały przyjąć zobowiązania, iż nie będą przeszkadzały utrwaleniu cesarstwa meksykańskiego.

Według telegramu z Paryża, *Monitor* potwierdza wiadomość o przejściu jen. Prima w d. 20-m do Portugalji. *Nordd. A. Z.* powiada, że jak się zdaje, nie zakończy to pierwszego aktu dramy rewolucyjnej, gdyż pronunciamiento jen. Prima obudziło umysły, a jeżeli takowe nie zdołały towarzyszyć temu przodownikowi, mogą wszelako przywołać go napowrót. Jak donosi telegram z Bajonny, w Reus i Walencji wybuchnęły rozruchy, i w prowincji Walencji został ogłoszony stan oblężenia. Powstanie w Katalonji budzi obawy. Liczba powstańców ma być

znaczna i podobno wysłane przeciw nim wojska poniosły klęskę pod Reus. Gorszemby było, gdyby potwierdziła się pogłoska, że załoga w Valls oświadczyła się za powstaniem. Jen. Prim przy początku powstania, wysłał przewodcę gerylasów, Escobeda, do Katalonji, dla uorganizowania powstania. Ten ostatni działa teraz w górach Priorat z mnóstwem band po 40 do 50 ludzi, a w ogólnej liczbie liczących do 1,000 ludzi. Żandarmi znani pod nazwą „Mazos d'Esudadra,” którzy surowo występowali w Barcelonie przy przytłumianiu rozruchów, najwięcej cierpią od powstańców, którzy wszakże nie oszczędzają i wojsk linjowych, gdyż do Reus i Tarragonu przywieziono znaczną liczbę ranionych i poległych żołnierzy. W Madrycie wcale się nie uspokojono, a powiadają, że królowa, zamierza udać się do Valladolid, w razie gdyby w Madrycie wybuchły rozruchy.

Jakkolwiek *Gen. Cor.* zaprzecza wiadomości o toczeniu się układów pomiędzy Francją, Austrią i Włochami, takowa wszelako ma pewną podstawę. Zaprzeczenie *Gen. Cor.* dotyczy układu politycznego, lecz nie wspomina o układzie celnym, który popiera Francja. Toż samo zapewniają dzienniki angielskie. Znaczącą też jest wskazówką ta okoliczność, że włoski admirał Vacca, z kilkoma statkami eskadry adriatyckiej, wpłynął do austriackiego portu Pola, i że na powitanie przez niego wystrzałami z dział, flagi austriackiej, odpowiedziano podobną salucją.—Telegram z Weimaru donosi, że Hanower nakoniec zatwierdził z pewnymi zastrzeżeniami, traktat handlowy z Włochami.

Wczoraj podany przez nas telegram z Kiel, streszczający obwieszczenie rządu krajowego, które zachęcało stowarzyszenia szlęzwicko-holsztyńskie do zaniechania agitacji w przedmiocie zwołania stanów, jako bezskutecznej i mogącej wywołać niebezpieczeństwa, był niedokładny i poniżej podajemy drugi telegram, obejmujący w całości to obwieszczenie. Tymczasem, jak telegrafują z Hamburga, władza policyjna w Altonie zabroniła zapowiedziane na d. 23-ci b. m. zebranie się szlęzwicko-holsztyńskich stowarzyszeń i tak zwanych towarzyszyw broni.

Obok reformy parlamentarnej, w Anglii, gdzie tak się przyzwyczajono do corocznego zawiadomienia ze strony p. Gladstona, że budżet następnoroczny będzie przedstawiał przewyżkę dochodów, już teraz zajmują się kwestją, na jaki użytek najlepiej przeznaczyć tę przewyżkę.

Zwracamy uwagę czytelników na zamieszczoną poniżej korespondencję ze Lwowa.

* (Koncert Aleksandra Zarzyckiego.) O godzinie ósmej, wczorajszego wieczora, liczny szereg powozów zapełniał plac przed resurską obywatelską, gdzie na obszernej sali balowej zgromadziło się wyborowe, pod każdym względem, towarzystwo, ażeby napoić słuch uroczemi dźwiękami fortepjanu,

— Ręce pani w tych bransoletach cudownie są piękne! zawołał z entuzjazmem nieszczęśliwy kochanek.
— Doprawdy? a te bransoletki podobają się panu?
— Oh! one są wzorem dobrego smaku, tak właściwego pani!

— Weź je pan i oddaj jako fant na loterję, rzekła panna Emma, z przedziwną abnegacją zdemując bransolety, i przytem wzrok jej popłynął gdzieś daleko do nieba, jak gdyby wielkość ofiary ją natchnęła, i wprowadziła w zachwycenie.

Uścześnieśliwny Biedronka porwał co tchu fant swojej ulubionej, by go oddać tam gdzie należy. Lecz nie dla niego była cała ta scena; — był tam obecny Adolf i jego to serce chciała panna Emma poruszyć. Ale Adolf był człowiekiem bardzo prozaicznym, nie podobała mu się ta hojność i dopiero czoło rozchmurzył gdy się dowiedział, że bransolety były nie wielkiej wartości. Miłość jego wtedy stała się gorętszą, gdyż on sam lubił zdobywać sobie rozgłos tanim kosztem. W kilka dni potem oświadczył się, i z wielką radością całej rodziny Głansowiczów został przyjętym. Stary Głansowicz o pół łokcia urosł dostawszy za zięcia Plantatorskiego, którego przedkowie jeszczę za Buljonem chodzili do ziemi świętej, jak to często lu-

bił powtarzać pan Głansowicz. Biedny Biedronka tymczasem niewiedząc że już kto inny posiadać będzie skarb jego, polecił co tchu do Warszawy i chcąc się przypodobać swojej kochance, niebędąc sam bardzo biegłym w ortografji, suto zapłacił dwóm literatom: jednemu za długi artykuł umieszczony w pewnej gazecie, opisujący loterję fantową, w mieście X. i w rozczulających wyrazach malujący obraz Emmy ofiarującej bransolety a kończący się temi słowy: Cześć takim kobietom! — a drugiemu za krótkie wspomnienie winnem pisemku o przeznaczonej rodzinie Głansowiczów i o wzorze cnót córce Emmie. Numerata tych dwóch gazet zawierające opis tego wszystkiego, odbite na różowym papierze, posłał swojej najukochańszej pocztą. Obydwa te numera po dziś dzień jako pamiątka rodzinna, leżą razem z uciętymi włosami małego Kazia w toalecie pani Adolfowej.

Lecz jakaż była rozpacz Biedronki gdy naprzód od swoich znajomych, a potem z ust samej panny Emmy dowiedział się, że jest narzeczoną Adolfa. Biedronka był prawdziwie zakochany, nie nawymyślał więc pannie Emmie, nie zaczął jej obgadywać jak to się zwykle w takich razach trafia, lecz myśl zemsty nad rywalem opanowała go całego. Ale jakby też

się zemścić? W głowie rycerza z drugiej połowy dziewiętnastego wieku nie rodzą się myśli zemsty szatańskiej, chęć mordów, pożóg etc.; i może to lepiej; pan Biedronka według dzisiejszej mody wychowany, podług też dzisiaj przyjętych zasad, postanowił się zemścić; poszukać z Adolfem zaczepki na balu publicznym i publicznie dać mu w twarz. Nie długo czekał na tę sposobność, nadarzyła się ona wkrótce. Na balu w mieście gubernjalnem potrafił grubiańsko Adolfa przechodzącego pod rękę z panną Emmą. Adolf go prosił żeby chodził uważniej; Biedronka wtedy lunął go na odlew; lecz biedak nie obrachował się z siłami. Adolf byłby zgniółł dwóch takich jak on. Porzucił natychmiast Emmę, i porwawszy Biedronkę za obie ręce pociągnął go na środek sali i przy dźwięku muzyki grającej walca Straussa, zaczął go okładać potężnie po buziaku, a następnie wyciągnawszy do przedpokoju, dał mu takiego kulaka, że wysadził biedakowi oko. Adolf najzupełniejszą zrobił sobie satysfakcję i w miesiąc później ożenił się z Emmą. Bal ten był pamiętnym, gdyż takie porobiono na nim burdy, że wszystkie kobiety przed czasem porozjeżdżały się; ale to już nie należy do rzeczy. Nic dziwnego! po przodkach odziedziczyliśmy krew gorącą! (d. c. n.)

z którego Aleksander Zarzycki, jeden z najznakomitszych wirtuozów dzisiejszych, miał wydobywać, i urocze pieśni i szklane, przezroczyście pianissima i piurunowe akorda! Trzeba wyznać, że koncert wczorajszy, należał do najświetniejszych! Sam program zapowiadał już tytaniczną walkę egzekutora z trudnościami pierwszej potęgi. Mendelsohn, Liszt, Chopin, Schumann i Henselt, te wielkie posągi muzykalnego świata, stanęli na estradzie przed młodym artystą, który miał ożywić ich najwznioślejsze utwory, wyrazić całe ich muzykalne dusze... Aleksander Zarzycki wykonał ten bogaty, imponujący program, jak mistrz skończony, jak artysta pojmujący całą piękność arcydzieła i umiejący zarazem pczanować ich ducha. Nie dziwno się już biegłości jego palców, ani wykończeniu gry, gdyż z dwóch poprzednich występów, znawcy i amatorowie mogli już ocenić ten delikatny tusz i nieporównaną wyrazistość w pianissimach, do których p. Zarzycki przechodzi z tonów silnych, zamknawszy je pod palcami od razu, bez najmniejszego echa; ku czemu, oprócz delikatnego tuszu i doskonałej znajomości użycia pedału, dopomagał mu i wyborny fortepian zagraniczny, ofiarowany na ten koncert przez znaną firmę Hermanna i Grossmana; — ale dziwno się, a raczej zachwycano, prześlizgnięciem cieniowaniem i deklamacją, jakie okazał znakomity wirtuoz wykonując wzniosłą, majestatyczną sonatę Chopina H. mol (Op. 58.) Istotnie, wielki ten poemat liryczny, potrzebował takiego tłumacza, ażeby być pojętym przez ogół koncertowych słuchaczy! Począwszy od adagia i uroczej melodji, która je jak tęcza przeplata, aż do ostatniej części sonaty, gdzie świetne jak błyskawice efekta przebiegają jednocześnie i po klawiaturze i po nerwach słuchaczy, cały ten utwór potężnego natchnienia wykonany był po mistrzowski! Pomiędzy publicznością panowała uroczysta cisza; zdawało się, że nikt tchnieniem nawet, nie chciał zamącić tej cudownej melodji... a jednak zachwycenie przeważało te względy i ostatnie akorda sonaty zagłuszone zostały grzmiącym frenetycznym oklasków! Niema wątpliwości, iż po wczorajszym koncercie p. Zarzycki ustalił już sobie u nas sławę pierwszorzędnego egzekutora, a zarazem wzbudził gorącą chęć usłyszenia go raz jeszcze... Pan Ciampi znany artysta trupy włoskiej, ulubieniec publiczności warszawskiej, ofiarowawszy po koleżeńsku, swoją pomoc Zarzyckiemu we wczorajszym koncercie, zebrał huczne oklaski za pełne swobody i artystycznego smaku, wykonanie dwóch wokalnych fragmentów, z Rossiniego i Mozarta! których nazwiska dopełniły szeregu innych również wielkich, jakie zdobyły program wczorajszego koncertu.

Al.

* (Koncert i zabawa w resursie obywatelskiej) Jutro, wieczorem w sali balowej resursy obywatelskiej, urządzony będzie świetny wieczór, wydany dla członków tej resursy, ich rodzin i zaproszonych gości. Zabawa ta rozpocznie się koncertem, w którym p. Zarzycki, oraz pani Majeranowska i pan Sterling udział przyjmą; po koncercie nastąpi składkowa kolacja a po niej... może i tańce — chociaż, tych ostatnich nie zamieszczono wyraźnie w programie, zostawiając zapewne woli i skłonności dam zaimprovizowanie tego ostatniego epizodu jutrzejszej w resursie zabawy.

Al.

* (Trzecia prelekcja publiczna prof. dra Lewestama) o literaturze europejskiej w dziewiętnastym wieku, odbędzie się w przyszłą niedzielę d. 28 b. m. o godzinie 1-ej z południa w auli szkoły głównej. Bardzo mała już pozostała ilość biletów abonamentowych do krzeseł numerowanych, po rs. 3 (zł. 20) na wszystkie prelekcje, złożoną została do sprzedaży wyłącznie w księgarni pp. Gebethnera i Wolffa, w pałacu Potockich, przy ulicy Krakowskiej Przedmieście; biletów pojedynczych, po kop. sr. 30 (zł. 2) nabyć można oprócz tego w księgarniach pp. Sennewalda, Hösicka i Maur. Orgelbranda. Dla uniknięcia niedogodności, urządzone będzie wejście oddzielne do miejsc numerowanych. Kasa przy wejściu, na miejscu, otwarta będzie w sam dzień prelekcji od godziny 11ej z rana.

* (Światło elektryczne.) Okno wystawowe zakładu mechaniczno optycznego pod firmą Zeislera na Krakowskim Przedmieściu, wprost Dobroczyńności, od dni kilku ożywione zostało nowego pomysłu aparatem, budzącym zajęcie i ciekawość we wszystkich przechodniach, szczególnie porą wieczorną. Jest to światło elektryczne w naczyniu szklanym w formie poziomego walca z powietrza oczyszczonego, otrzymane przez działanie stosów Bunzena, maszynką indukcyjną Rumkorfa wzmocnionych. Ciągłe drgające i pełne efektowego życia światło przybiera kolor fioletoowy — po krańcach obwodowych zielonkawy, który za wpuszczeniem cząstki eteru siarczanego w jaskrawo błękitny się zamienia, co dotąd niewytłoma-

zione stanowi zjawisko. Temi kilkoma słowy, objaśniając naukowe znaczenie rzeczonoego przyrządu, nie możemy przemilczeć, że zakład mechaniczno-optyczny pod firmą Zeislera od lat 25 cieszący się chlubną opinią w dokładności wyrobów swoich, któremi gabinet fizyczny tutejszy szkoły głównej oraz inne także gabinety wielu naukowych zakładów, zopatrzone zostały, obecnie kierowanym jest przez jednego z fachowych specjalistów głębokiej nauki, który zupełnie przedstawia rękomię w doskonałości konstrukcji narzędzi optycznych, fizycznych i matematycznych, oraz wszelkich przyrządów w zakresie mechaniki wchodzących.

Kr.

* (Zasuszanie kwiatów). Bogatobarwnym i woniejącym kwiatom, zwiastunom wiosny, ozdobie lata, wiernym towarzyszom jesieni, sztucznym uśmiechem darzącym nas w zimie, owym ulubieńcem Florji — i zarazem najfantastyczniejszym płodem przyrody, hołduje płeć każda, wiek każdy. Poezja w swych rytmach stawia im ołtarze; malarz ich naśladownictwem zdoła swe płótno; rzeźbiarz w nieposłusznym marmurze unieśmiertelnic je pragnie; niemowle w kolebce wdzięcznie się do nich uśmiecha; nie obejdą się bez nich oblubienicy na ślubnym kobiercu; stroi się również nimi grobowa mogiła. Aby krótkożyciowe panowanie kwiatów przedłużyć i spożytkować, starał się o to przemysł niemiecki, jeszcze w końcu zeszłego wieku, stosując w tej mierze chemiczne środki, żeby po wysianiu z nich organicznej wilgoci, z zachowaniem kształtów i barwy, zasuszonemi być mogły. Burze wojenne wstrząsające początkiem XIX stulecia, rozwijający się ten przemysł w niepamięć puścić kazały; od kilku atoli lat wskrzesił go Paryż, a zakład pod firmą Villemorin et com., zajmujący się na wielką skalę zasuszaniem kwiatów w stanie ich rozkwitu, doznaje znakomitego powodzenia. Z kwiatów takich, nieustępujących z pozoru świeżo zerwanym, między którymi obok traw ogrodowych, kłosów i mchów puszystych, znajdują się i okazałe róże, granaty, astry, gwoździki, stokrotki i t. p., robione są wieniec, girlandy, a nawet ściennie kobierce; najobszerniejsze zaś do użycia pole dano im w bukietach, bądź ręcznych, bądź do ozdoby buduarów i stołów służących. Paryżanki z bukietami takimi, skroplonemi niekiedy wonnym olejkiem, ujętemi misternie w atlasową rękojeść, wchodzą na zebrania balowe i z wielką oszczędnością stroją nimi swe głowy i suknie. Przemysł zasuszania kwiatów przyswaja się obecnie w Warszawie; dwa jednocześnie urządzone tu zostały tego rodzaju zakłady, jeden przez Augusta Szuster, przy ulicy Nowomiejskiej w domu Gdańską piwnicą zwanym, drugi Fryderyka Bartel, przy ulicy Wielkiej Nr. 1441. Przedsiębiorstwo to jest wprawdzie dopiero w początkowym rozwoju i nie dorównywa egzemplarzom jakie p. Berliński, do sklepu swego przy ulicy Rymarskiej na przeciw Banku, wprost z Paryża sprowadza; oba wszakże powyższe zakłady starają się zrównać im współzawodnictwem, a cena nierównie jest tańsza. Szczegółowe składy tutejszych fabryk, wymieniane są w doniesieniach kurjerów; krótka więc w przedmiocie tym wzmianka, ze względu trwającego obecnie karnawału, zdaje się być na dobie.

Kr.

* (Nabożeństwo). Lublin, 8 (20) stycznia. W dniu 6 (18) b. m. jako w dzień Trzech Króli v. s. odbyło się nabożeństwo w kościele prawosławnym z procesją do rzeki Bystrzycy, gdzie nastąpiło święcenie wody. Na nabożeństwie tem znajdował się JW. generał lejtnant Kostanda, oraz wojskowi różnych stopni i liczna publiczność. — Podobna uroczystość odbyła się w kościele greko-unickim, z procesją do rzeki Czechówki, której towarzyszyły chorągwie wszystkich cechów. (Kur. Lub.)

* (Spisy rzeczy). Umieszczanie spisu rzeczy na czele każdego numeru, jest koniecznym obowiązkiem każdego pisma periodycznego. Spis taki jest niezbędnym do sprawdzania, i ułatwia czytanie gazet. Wśród gazet zagranicznych, bardzo wiele, jak np. większość francuzkich i niemieckich, nie dają spisu rzeczy, przez co zabierają nie mało czasu czytelnikom, którzy nie mając przed sobą takiego spisu, muszą przeglądać całą gazetę. Życzyćby należało, ażeby niektóre z gazet tutejszych nie szły za przykładem wyż wzmiankowanych pism. (Warsz. Dn.)

* (Ofiara i życzenie). Załączam (tym razem aż do dalszego jakiegokolwiek rozporządzenia w tym względzie, do którego każdy mieszkaniec chętnie i dobrowolnie się przychyli), rs. 2 na jakikolwiek cel dobroczynny — z tem życzeniem w nowym roku: aby Opatrzność zajęła się losem wszystkich prawdziwie nie mogących zapracować na kawałek chleba codziennego, — również jak i losem próżniaków dopuszczających się, pod pozorem żebrania, kradzieży, której wielokrotnie w jednym miejscu byłem świadkiem, — zamykając zarazem wszystkie drzwi dobroczynne, które są dla nich pobudką do lenistwa i powodem do zbrodni. Ubogi mieszkaniec J.

W. (Jednocześnie odesłaliśmy złożone rs. 2 warszawskiemu towarzystwu dobroczynności. P. R.)

* (Komunikacja z Lublinem). Kur. Lub. zamieszcza następujący nadesłany mu artykuł: „Z pewnego źródła podajemy ważną wiadomość tyczącą się ulepszenia komunikacji pomiędzy Lublinem a Warszawą; w miejscach dotychczas kursujących ekwipaży pocztowych na trasie warszawsko-lubelskiej, mają być zaprowadzone omnibusy konstrukcji wiedeńskiej, zbudowane na podobieństwo warszawskich, z wygodniejszym urządzeniem we wnętrzu, a nawet mają one częściej jak dotąd kursować. Tym sposobem Lublin trzy razy dziennie, prawie co kilka godzin, zapewnią mieć będzie regularną komunikację z Warszawą. Inicytywę tego projektu, zawdzięczamy pp. pocztalterom wymienionego traktu, którzy doprowadzenie do skutku przedsięwzięcia tego powierzyli dwóm upelnym nocnym z grona swego osobom, znanym z przedsiębiorczości i z administracyjnych swoich zdolności. Życzyćby jeszcze należało, żeby Lublin podobne udogodnienie mógł mieć z południową częścią gubernji, gdzie brak tego mocno użuwać się daje.”

Nr. 17 *Bluszonu*, wyszedł z druku i zawiera: — Z dziecięcego świata, p. M. Inieka. — Przegląd, p. W. Szymanowskiego. — Intryga, powieść p. J. Zacharjasiewicza. — Paryżkie nowiny. — Dodatek: Kaftanik eugenia (z ryc.) — Majtki damskie (z ryc.) — Mankiet obłożony futrem (z ryc.) — Kaftan aranus (z ryc.) — Kapelus z a calotte, kardynałska lub papieżka czapeczka (z ryc.) — Dziecinny kołnierzyk płócienny (z ryc.) — Kołnierzyk szydełkowy podwleczony wstążką (z ryc.) — Kapturek cluny (z ryc.) — Kapturek dla panienek od 14 do 16 lat (z ryc.) — Majtki wełniane ze stankiem dla dziewczynek od 8 do 10 lat (z ryc.) — Litery S. do Z. do białego haftu (z ryc.) — Przegląd mód. — O wywabianiu płam. — Wzory krojów do numeru 16 i 17 *Bluszczu*.

* (Wiadomości dworskie). Dnia 3 stycznia (v. s.) książę d'Osuna-y-Infantado, poseł hiszpański, był na audiencji u Najjaśniejszego Pana i miał zaszczyt doręczyć Jego Cesarskiej Mości insygnia orderu złotego rana, nadesłane przez N. królową hiszpańską dla Wielkiego Księcia Aleksandra-Aleksandrowicza Cesarza-wicza Następcy tronu. W tymże dniu, książę de Croix-Solr, przybyły w nadzwyczajnej misji od N. króla belgów, wraz z znajdującymi się przy tejże misji osobami: księciem de Croix, baronem Beckmanem i hrabią de-Karaman, mieli zaszczyt przedstawić się Ich Cesarskim Wysockościom Wielkiemu Księciu Mikołajowi Mikołajewiczowi starszemu, Wielkiemu Księżnom Aleksandrze Piotrownie i Katarzynie Michałownie, oraz Jego Cesarskiej Wysokości Księciu Jerzemu Meklemburg-Strelitz. (Goł.)

* (Nominacja). Przez najwyższy rozkaz z d. 1 stycznia, kamer-junkrowie, rady stanu: książę Wolkoński, pomocnik sekretarza stanu rady państwa, i Markiewicz, nadetatowy urzędnik do szczególnych poleceń przy ministrze spraw wewnętrznych, — mianowani zostali szambelanami dworu Jego Cesarskiej Mości; a asesor kolegjalny *Kryński*, członek-korespondent dyrekcji stadnin; radca honorowy *Iwaszcynow*, zostający do szczególnych poleceń przy wojennym jenerał gubernatorze petersburskim; registratorowie kolegjalni: książę Wolkoński, zostający przy kancelarji komitetu kaukaskiego, i książę Wolkoński, zostający przy ministerstwie spraw wewnętrznych — kamerjunkrami dworu Cesarskiego. (Siew. Pocz.)

* (Opera *Afrykanka*) d. 6 (18) stycznia dana była po raz pierwszy na scenie petersburskiej, w obecności Najjaśniejszego Pana, członków rodziny Cesarskiej i osób wyborowego towarzystwa. Dla dokładnego ocenienia tej opery potrzeba być na niej razy kilka; atoli z pierwszego przedstawienia widać potężny talent wielkiego kompozytora; zresztą operę tę nie można porównywać z innymi utworami Mejerbeera, gdyż wystawioną była nie przez niego samego, a po jego śmierci. Wiadomo że Mejerbeer wykończył swe opery na scenie, na próbach, przerabiając i zmieniając główne ustępy; a zatem niewiadomo, czy „Afrykanka” byłaby wystawiona w takim układzie, gdyby był dożył do pierwszego jej przedstawienia. Wszyscy co widzieli tę operę w Paryżu, jednogłośnie poświadczają, że na petersburskiej scenie wystawa i wykonanie „Afrykanki” daleko jest lepsze, aniżeli w wielkiej operze paryskiej. Po ukończeniu czwartego aktu, p. Tamberlikowi doręczono wielki puhar srebrny, wieniec i bukiet. (Goł.)

* (Literacko-praktyczne towarzystwo w Rydze). Gazeta Mosk. Wied., podług doniesienia zamieszczonego w „Baltische Wochenschrift”, pisze, że na pierwszym posiedzeniu towarzystwa literacko-praktycznego obywateli rygskich będzie podany wniosek o zawezwaniu jednego z przewodców pruskiego stronnictwa progresistów i jednego z głównych agitatorów kwestji stowarzyszenia robotników, mianowicie p. Schultze-De-litsch, do odczytania w Rydze swoich prelekcji w tym przedmiocie. (Birz. Wied.)

* (Przedsięwzięcie, godne najżywszego udziału kapitalistów). Nader ważne

pod względem handlowym i przemysłowym *przedsiębiorstwo*, które obudziło najwyższe zajęcie w naszym kraju, zniwala nas podać do powszechnej wiadomości, że w roku bieżącym 1866, mają być wprowadzone w użycie w Cesarstwie *parowozы nowej i nigdzie dotąd niepraktykowanej konstrukcji*, która z wagonami i pomostami kursować będą po drogach bitych i zwyczajnych (bez szyn) z taką dogodnością i szybkością, jak za kolei żelaznej. Wieloletnia ta praca p. Vradiusa, uwieczniona skutkiem, pozyskała już w Rosji 10-letni przywilej, a w Belgii 20-letni. Wynalazek jego o ile wydawał się stronnikom Faltona niepodobnym, o tyle przeszedł oczekiwania najpierwszych mechaników. Obstawiane w Belgii parowozы, wagony i pomosty będą wykonane w marcu r. b. w znanej fabryce Pirota, dyrektora wydziału mechaniki przy uniwersytecie w Liège. Wprowadzenie w Cesarstwie w tym roku parowozów nowej konstrukcji Vradiusa, na mocy udzielonego mu przywileju, stanowi ogromny interes dla osób, pragnących wejść do spółki i przyczynić się osobistym udziałem i kapitałem do prędszego urzeczywistnienia tego pożytecznego przedsięwzięcia; a zatem wypadałoby aby kapitałści, którzy zechcą należeć do wielkiego przedsięwzięcia wprowadzenia w Cesarstwie parowej jazdy na drogach zwyczajnych, zwrócili na to uwagę. Dokładną w tej mierze wiadomość powziąć można w każdym czasie od pełnomocnika p. Vradiusa, p. Mokrzeckiego, mieszkającego w dzielnicy Spaskiej w 1 cyrkule, nad kanałem ekaterynińskim, koło mostu kazańskiego, w domu Sobolowej pod N. 24, w lokalu N. 10. (*Siew. Pocz.*)

* (Emigrowanie z Poznańskiego). *Poznań, 16 stycznia*. Obawy, ażeby rozległy środek nadania w królestwie polskim gruntów na własność właścicielom i parobkom dworskim, nie zachęcił znacznej liczby naszych robotników wiejskich do udania się tamże, przez co tutejsi właściciele ziemscy doznaliby braku robotnika, okazały się całkiem bezzasadnymi. Jakkolwiek życzyliby należało naszym robotnikom, ażeby w razie gdy nie mogą znaleźć tu sposobności do pracy i gdy nie posiadają środków do utrzymania, udawali się do królestwa polskiego, ażeby dorobić się na starość małego mienia, chociażby przez to niektórzy właściciele dóbr zmuszeni zostali do szukania robotnika gdzieindziej, pomimo to emigrowanie do Polski nie jest zbyt pojętne. Cudzoziemcy są tam wyłączeni z dobrodziejstwa otrzymywania gruntów na własność, do nabywania zaś takowych nie przedstawia się żadna sposobność, albowiem nowi posiadacze włości nie mogą jeszcze ani sprzedawać, ani zastawiać swych siedzib i gruntów. Obok tego nie posiadają oni jeszcze takich dokumentów własności, jakie są u nas w zwyczaju. Przytem nowi właściciele przywiązują wielką wagę do swych posiadłości i do praw, jakie mają do pastwisk i lasów na gruntach dziedzicznych. W bardzo rzadkich wypadkach nasi znajdują w Polsce sposobność do nabywania gruntów, chociażby byli obficie w pieniądzu zaopatrzeni. Większość ich jest zmuszoną do przyjmowania służby u właścicieli dóbr, i w takim razie dzieje się im nie lepiej jak tu, a nawet nieraz gorzej. Również rzemieślnicy rzadko kiedy znajdują w Polsce środki do życia, a to z powodu braku w kraju kapitałów i dla tej przyczyny, że właściciele dóbr bardzo się ograniczają. W Warszawie wprawdzie jest więcej pieniędzy, lecz za to ceny wszelkich artykułów żywności są nadzwyczaj wysokie. Wielu tutejszych mieszkańców próbuje szczęścia ztamtej strony granicy, lecz prawie wszyscy tak się urządzają, ażeby móż wrócić do Prus. W r. 1865 około 700 osób z Poznania uzyskało paszportu do Polski, lecz ani nawet 30 z nich nie miało zamiaru wyemigrowania. Pomiedzy temi osobami, połowę blisko stanowili kupcy, szypry i furmani, którzy udawali się do Polski za interesami i następnie wrócili; 1/4 część stanowiła czeladź rzemieślnicza, reszta zaś byli to oficjalisci wiejscy, gubernierowie, dzierżawcy, służba dworska i t. d. Przeciwnie do Ameryki północnej wyemigrowało rzeczywiście 160 osób; są to po większej części rzemieślnicy, subjekci handlowi, słudzy i kobiety nie zamężne, mające nadzieję zrobienia losu za oceanem. Emigranci ci, są to po większej części żydzi. (*Patr. Z.*)

* (Czasopismo poświęconego prawu i umiejętnościom politycznym) wydawane w Krakowie pod redakcją członków wydziału prawa i umiejętności w uniwersytecie Jagiellońskim, zostaje w swem wydawnictwie zawieszona na teraz, z powodu od redakcji niezależnych, jak wskazuje obwieszczenie w jego zeszycie grudniowym z. r., kończącym trzeci rok istnienia tegoż czasopisma.

* (Mowa tronowa francuzka.) *Paryż 22 stycznia* (godzina 1 po południu.) Cesarz Napoleon w tej chwili zagaik posiedzenia izb następującą mową:

„Panowie senatorowie! Panowie deputowani! Otwarcie posiedzeń prawodawczych dozwala mi perjo-dycznie przedstawiać wam położenie cesarstwa i moje myśli wam wynarzać. Tak jak w latach poprzednich, wspólnie z wami zbadam główne kwestje, interesujące naszą ojczyznę i zagranicę. Pokój zdaje się wszędzie zapewnionym; ponieważ wszędzie szukają środków, ażeby trudności w sposób pojedynczy załatwić, zamiast je przecinać bronią.

Spotkanie się flot angielskiej i francuzkiej w tych samych portach dowiodło, że stosunki związane na polu bitwy, nie osłabły. Czas jeszcze bardziej skleił zgodę dwóch krajów.

Co do Niemiec, zamiarem moim jest stale utrzymać politykę neutralności, która jeżeli nie przeszkadza nam, chwilowo kłopotać się lub cieszyć, wszelako trzyma nas w odaleniu od kwestij, bezpośrednio nie dotyczących naszych interesów.

Włochy, uznane prawie przez wszystkie państwa europejskie, przez przeniesienie swej stolicy do środkowego punktu półwyspa, wzmocniły swą jedność. Mamy powody do liczenia na sumienne spełnienie z ich strony konwencji z 15 września i konieczne utrzymanie potęgi ojca św.

Wzięły jakie nas łączą z Hiszpanią i Portugalją, jeszcze wzmocniły się, przez niedawne zjazdy z monarchiami obu królestw.

Podzielałicie ze mną ogólne oburzenie, wywołane przez zamordowanie prezydenta Lincolna, a niedawno śmierć króla Belgów jednogłośny żal spowodowała.

W Meksyku utrwała się rząd ustanowiony przez wolę narodu; dysydenci pokonani i rozproszeni, nie mają już przewódcy; wojska krajowe dowiodły swej waleczności, a kraj znalazł rękojmnię porządku i bezpieczeństwa, które jego źródła bogactwa rozwijają a sam handel z Francją podwyższył z 21 na 77 milionów fr. Nasza wyprawa zbliża się do celu, jak tego nadzieję wyraziliśmy w zeszłym roku. Porozumiewam się z cesarzem Maksymilianem co do określenia terminu odwołania naszych wojsk, aby ich powrót mógł się dokonać bez narażenia interesów Francji, dla obrony których do tak odległego udaliśmy się kraju.

Północna Ameryka, wyszedłszy zwyciężko ze strasznej walki, przywróciła dawny związek i w uroczysty sposób ogłosiła zniesienie niewolnictwa. Francja, która żadnej szlachetnej strony swej historii nie zapomina, wznosi szczerze życzenia za kwitnięciem wielkiej amerykańskiej republiki i utrzymaniem prawie stoletnich przyjaznych stosunków. Wzburzenie wywołane w Stanach Zjednoczonych przez obecność naszych wojsk na ziemi meksykańskiej, uspokoi się w obec jawności naszych oświadczeń. Lud amerykański zrozumie, iż nasza wyprawa, do udziału w której zaprasaliśmy go, nie jest sprzeczna z jego interesami. Dwa jednakowo strzegące swej niezależności narody, muszą unikać wszelkiego kroku, który mógłby zakłócić ich godność i honor.

Spokojność, jaka nie przestawała panować wewnątrz, pozwoliła mi odwiedzić Algierję, gdzie moja obecność, jak się spodziewam, nie była bezpożyteczną dla zabezpieczenia interesów i zbliżenia ras. Moje odwołanie z Francji; obok tego przekonano, że przez sprawiedliwe serce i wzniosły umysł, mogą być reprezentowane.

Pośród zadawalnionej i zaufanej ludności, okazuje się pożyteczność naszych instytucij. Wybory gminne odbyły się wśród największego porządku i przy najzupełniejszej swobodzie. Ponieważ mer ma być reprezentantem władzy centralnej w gminie, przeto konstytucja nadała mi prawo wybierania go z pośród wszystkich współobywateli. Wszelako wybór rozważnych, przywiązanych ludzi, pozwolił mi prawie wszędzie wybrać merów z łona członków rady gminnej.

Prawo o koalicjach, które budziło pewne obawy, było wykonywane z wielką bezstronnością przez rząd i umiarkowaniem przez strony. Tak inteligentna klasa robotnicza rozumiała, że im większe ułatwienia są jej udzielane, dla obradowania nad jej interesami, tem większy ma obowiązek szanować wolność każdej jednostki i bezpieczeństwo ogółu.

Badania o stowarzyszeniach kooperacyjnych przekonały, jak słuszne były podstawy prawa, które wam w tak ważnym przedmiocie przedstawione zostało. Prawo to dozwala na utworzenie licznych stowarzyszeń na korzyść pracy i oszczędności; dla poparcia ich rozwoju postanowiłem, iż prawo stowarzyszenia się zapewnione będzie tym wszystkim, którzy z wyłączeniem polityki, o swych przemysłowych lub handlowych interesach chcieliby się naradzać. Prawo to ograniczone będzie tylko rękojmiami, wymaganymi przez publiczny porządek.

Stan naszych finansów pokaże wam, że kiedy dochody ciągle wzrastają, wydatki skłaniają się ku zmniejszeniu. W nowym budżecie nieprzewidziane lub nad-

zwyczajne źródła, zostały zastąpione przez normalne i stałe. Prawo o amortyzacji, które wam będzie przedstawione, udziela tej instytucji określone dochody i daje wierzycielom państwa nową rękojmnię. Równowaga budżetu jest zapewniona i przewyżka dochodów osiągnięta. Ażeby dojść do tego rezultatu, trzeba było zaprowadzić oszczędności w większej części gałęzi zarządu publicznego, a pomiędzy innymi i w wydziale wojny. Ponieważ armja znajduje się na stopie pokojowej, pozostawało zatem do wyboru, zmniejszyć albo kadry, albo wojska zostające pod bronią. Ten ostatni środek był niepodobny, ponieważ pułki miały zaledwie dostateczną ilość żołnierzy. W interesie służby, byłoby raczej właściwem powiększyć tę ilość. Przez zmniejszenie kadrów 220 kompanij, 46 szwadronów i 40 baterij, i przez jednoczesne rozmieszczenie żołnierzy w pozostałych kompaniach i szwadronach, pułków naszych nieosłabiliśmy, ale je wzmocniliśmy. Jako naturalny opiekun interesów armji, nie byłbym dał mego zezwolenia na te redukcje, gdyby takowe miały uszkodzić naszą organizacją wojskową, lub miały zagrozić bytowi ludzi, których służbę i przywiązanie miałem sposobność ocenić. Pozostawienie *à la suite* wszystkich oficerów których oddziały zostały zniesione, niczyjej przyszłości niezagroza niebezpieczeństwem, a otwarcie zawodu administracyjnego dla oficerów i podoficerów, których termin wysługi się zbliża, wkrótce przywróci regularny bieg awansów. Wszystkie interesa zatem są zabezpieczone i ojczyzna nie okaże się niewdzięczną dla tych, co za nią krew przelewają.

Budżeta robót publicznych i wychowania nie zostały uszczuplone. Uznane zostało za właściwe pozostawić wielkim przedsiębiorstwom państwa ich korzystną działalność, a wychowaniu publicznemu jego energiczny popęd. Od kilku miesięcy, dzięki bezinteresowności nauczycieli, w gminach cesarstwa otwarte zostało 13,000 nowych wykładów dla dorosłych.

Rolnictwo od 1852 r. poczyniło znaczne postępy. Jeżeli takowe cierpi teraz z powodu niskiej ceny zboża, to takie obniżenie jest nieuniknionem następstwem obfitości zbiorów, a nie zniesienia ruchomych celów zboża. Przekształcenia rolnicze, posuwają ogólną pomyślność, nie mogą wszelako uchronić od częstokrotnych cierpień i chwilowych zakłóceń. Uznałem za pożyteczne, kazać wyprowadzić gruntowe śledztwo o stanie i potrzebach rolnictwa. Jestem przekonany, że takowe wzmocni zasady wolnego handlu, udzieli pożyteczne nauki, i ułatwi wyszkolenie środków, jakie mogą być stosowane dla ulżenia miejscowych cierpień i urzeczywistnienia nowych postępów. Wzmaganie się naszego zagranicznego handlu nie osłabło, a ogólny handel który w przeszłym roku wynosił przeszło 7 miliardów, powiększył się o 700 milionów.

Pośród tej ciągle wzrastającej pomyślności, niespokojne umysły, pod pozorem przyspieszenia liberalnego posuwania się rządu, tamują rządowi postęp, usiłując mu odjąć wszelką siłę i inicjatywę. Wyzyskują słowo, które wziętem od cesarza Napoleona (I) i mieszają niestałość z postępem.

Kiedy cesarz stopniowe rozwijanie się ludzkich instytucij, wskazał jako konieczność, chciał przez to powiadzieć, że jedynie trwałemi są te zmiany, które zgodnie z czasem, następują przez polepszenie publicznych obyczajów.

Te polepszenie wyniknie z uspokojenia namiętności, lecz nie z niewczesnej zmiany naszych praw organicznych. Wistocie jakie mogą wynikać korzyści z tego, kiedy się rano powraca do tego, co się poprzedniego wieczoru na bok odrzuciło? Konstytucja z 1852 r. przedłożona ludności do przyjęcia, postawiła sobie za zadanie, ustalić system rozsądny, oparty na mądrze urządzonej równowadze rozmaitych władz rządowych. Jest on równie odległy od dwóch krańcowych położeń. Z izbą która była panją losów ministrów, władza wykonawcza nie miała powagi i loiczności; władza ta jednakże była by bez kontroli, gdyby izba wynikająca z wyborów, nie była niezawisłą i nieposiadała służbnych prerogatyw. Nasze formy konstytucyjne mające pewne podobieństwo do takichże form w Stanach Zjednoczonych, nie dla tego są wadliwe, że różnią się od angielskich. Każdy lud musi mieć instytucje zgodne ze swym duchem i tradycjami. Bez wątpienia każdy rząd ma swe wady; kiedy jednakże rzucam spojrzenie na przeszłość, winszuję sobie, widząc po czterystoletnim zarządzie, Francję szanowaną za granicą, wewnątrz spokojną, więzienia jej nie mieszczące politycznych przestępców, a po za granicami jej żadnych wygnańców.

Czy od ośmnastu lat nie dosyć się narozprawiano nad teorjami rządu? Czy obecnie nie jest pożyteczniejszem, wyszukiwanie praktycznych środków dla lepszego urzędzenia moralnego i materialnego losu ludzi?

Zwróćmy nasze siły do tego, aby rozpowszechnić wszędzie, z rozjaśnieniem zdrowych pojęć ekonomicz-

nych, miłość do dobrego i zasady religijne; usiłujmy rozwiązać trudne zadanie równomiernego rozdziału sił produkcyjnych, przez swobodę umów i probujmy polepszyć warunki pracy w polu i warsztatach. Gdyby wszyscy francuzi, którym dziś nadane są prawa polityczne, byli przez wykształcenie oświeceni, natenczas bez trudności poznaliby prawdę i nie daliby się zbłąkać przez zwodnicze teorje. Gdyby wszyscy ci, co z pracy rąk żyją, mieli możność osiągnięcia korzyści jakie zapewnia gorliwa praca, byłiby stałemi podpórnikami społeczeństwa, poręczającemu im pomyślność i godność; gdyby oni od dzieciństwa przejęli się zasadami wiary i moralności, które ludzi w ich własnych oczach podnoszą, toby zrozumieli, że po nad ludzkim rozumem, po nad usiłowaniami nauki i mądrości, góruje wyższa wola regulująca losy, tak jednostek jak i narodów.

Anglja.

* (P. Layard). *Daily Telegraph* donosi o podaniu się do dymisji p. Layarda z posady podsekretarza stanu do spraw zagranicznych. Pomimo nalegań ze strony hr. Russella, p. Layard pozostanie na swem dotychczasowem stanowisku jedynie do chwili nominacji jego następcy. (*La Fr.*)

* (Procesy polityczne). *Times* powiada, że w Irlandji sądy znajdują uciążliwą odpowiedzialność za swe wyroki. Rząd był zmuszony do dwukrotnego oskarżenia Kornelego O'Mahony, gdyż pierwszy sąd przysięgłych nie chciał uznać go winnym. O'Mahony został skazany na pięć lat ciężkich robót. (*La Fr.*)

Austrja.

* (Podróż cesarza). Niektóre dzienniki doniosły, że cesarz Franciszek Józef miał udać się w tym miesiącu na kilka dni do Paryża, z kąd zamierzał wyjechać następnie do Wenecji. Dla wykazania nieprawdopodobieństwa tej pogłoski, powiada *Mém. dipl.*, dość jest nadmienić, że cesarz Franciszek Józef ma opuścić 25-go b. m. Wiedeń i udać się w towarzystwie cesarzowej Elżbiety i swej rodziny na kilka tygodni do Budy-Pesztu. (*La Fr.*)

* (Kwestja wenecka). Wiadomości z Wenecji potwierdzają, że tameczna kongregacja prowincjonalna uchwaliła jednozgodnie rezolucję dążącą do utrzymania niepodzielności prowincji weneckiej i do posłania w tym duchu uwag kongregacji centralnej. List z Florencji do *J. des Déb.*, objaśnia przyczyny zupełnego niepowodzenia reform, uskuteczniionych lub mających być wkrótce uskuteczniionymi przez rząd austriacki w administracji Wenecji. Zmiana okręgów terytorjalnych na lądzie stałym, jest środkiem wyłączeni ekonomicznym i budżetowym. Ludność nie na tem zyskać nie może, wynikające bowiem ztąd ulgi dla budżetu cesarstwa, są w stosunku do niej nieznaczne. Co do rozporządzenia czyniącego Wenecję zależną wprost od rządu centralnego, nie jest ono bynajmniej dogodnem dla tego miasta, a nawet przeciwnie, może spowodować całkowitą i stanowczą jego ruinę; przez to samo Wenecja przestaje być stolicą prowincji, a do strat, które wynikną dla niej z tego powodu, dodać jeszcze należy utratę terytorjum, które było do niej przyłączone na lądzie stałym i z którego czerpała zasoby niezbędne dla jej istnienia. „Będąc pozbawioną zasobów, jakich jej dostarczał ląd, stała (nadmienia korespondent) *J. des Déb.*, nie pozostanie dla Wenecji innego środka, jak tylko umrzeć.” (*Nord.*)

* (Zaprzeczenie). *N. Fr. Presse* z 17-go b. m. zaprzecza stanowczo pogłosce, jakoby książę de Grammont miał sobie poleconem zaproponować rządowi austriackiemu zwerbowanie 10,000 ochotników do Meksyku. (*La Fr.*)

* (Deputowani siedmiogrodzcy.) *Idok Tanija* pisze, że deputowani siedmiogrodzcy nie przybędą przed m. marcem do Wiednia. (*Wien. Z.*)

* (Zakup broni.) *Wiedeń, 20 stycznia.* W odpowiedzi na wiadomość podaną pod dniem 17 b. m. przez *N. Fremdenblatt*, jakoby rząd serbski zawarł w Wiedniu umowę o dostawę 30,000 karabinów, a książę czarnogórski zamówił 7,000 kartaczy, i jakoby rząd rumuński starał się o dostawę ztąd różnych materiałów wojennych, — jesteśmy w stanie oświadczyć, że wyz wspomniane umowy o dostawę broni nie zostały bynajmniej zawarte z rządem austriackim, i że zakup ten nie nastąpił wcale z zapasów broni skarbowej. Przez zniesienie bowiem niedawno zakazu wywozu broni, zakup ten u austriackich fabrykantów broni ułatwionym i dozwolonym został dla każdego rządu cudzoziemskiego, i podobne zakupy prawdopodobnie często tu mają miejsce, gdyż z powodu tańszego transportu z księstw naddunajskich i w ogóle tańszej ceny w Austrii, zakupy te daleko są tu wygo-

dniejsze, niż gdyby miano zawierać umowy o dostawę broni we Francji lub Belgii. (*Gen. Cor.*)

Francja.

* (Sprawozdanie). Panuje przekonanie, że sprawozdanie o położeniu cesarstwa będzie mogło być rozdanem, w samym dniu otwarcia izb, członkom senatu i ciała prawodawczego. (*La Fr.*)

* (Kwestja meksykańska). *Mém. dipl.* stwierdza, na zasadzie faktów i deklaracji dobrzedzi znanych, że nie w obecnem położeniu nie zniewala rządowi do powzięcia pośpiesznych co do Meksyku postanowień. Toż pismo oświadcza, że wyrazy jakie słyszeć się dają z ust p. Sewarda, nacechowane są stale uczuciem jak najsympatyczniejszym dla Francji, i że jen. Grant nawrócił się stanowczo do polityki pokojowej i pojednawczej. (*La Fr.*)

* (Kwestja algierska). Rada stanu roztrząsa obecnie projekt dekretu dotyczącego przyjmowania krajowców algierskich do służby i awansowania ich w armjach lądowych i morskich, oraz w administracji cywilnej, który to dekret jest przeznaczony do wprowadzenia w wykonanie niektórych artykułów uchwały senatu z 14-go lipca 1865 w przedmiocie organizacji Algierji. (*Nord.*)

Grecja.

* (Odpowiedź.) *Ateny, 13 stycznia.* Ministrowie odpowiedzieli na interpelację izby co do przypuszczalnej interwencji mocarstw opiekuńczych, że ani król, ani rząd, ani też posłowie greccy nie wiedzą o podobnej interwencji. (*Wien. Z.*)

Niemcy.

* (Kwestja zwołania stanów w księstwach nadelbańskich.) *Hamburg, 22 stycznia.* Rząd holsztyński ogłosił w *Vorordnungsblatt für Holstein* następujące rozporządzenie: Rząd krajowy powziął z pism publicznych wiadomość, że odbyć się ma 23 b. m. w Altonie zgromadzenie stowarzyszeń szlachecko holsztyńskich, w zamiarze uchwalenia rezolucji co do niezwłocznego zwołania stanów. Jakkolwiek rząd krajowy podziela życzenie ludności, ażeby niedaleką była chwila, w której legalna reprezentacja kraju wpływać mogłoby skutecznie na uregulowanie naszych stosunków państwowych, i jakkolwiek żywi niezłomną nadzieję, że życzeniu temu stanie się zadosyć w jak najprędszym czasie, pomimo to nie może nie wynurzyć przekonania, że stosowna do tego chwila jeszcze nie nadeszła. Powołując się na reskrypt z 11 b. m., w którym namiestnik, w swej pieczęciowości o pomyślność kraju, ostrzega w obec dążności agitacyjnych zmierzających do zwołania stanów, rząd krajowy poczytuje swym obowiązkiem, usprawiedliwionym okolicznościami, zwrócić się do patriotycznych uczuć ludności i wynurzyć przekonanie, że zaniechana zostanie występująca w prasie, w stowarzyszeniach i zgromadzeniach ludu agitacja za środkami, który w chwili obecnej nie tylko byłby bezskutecznym, lecz obok tego mógłby spowodować nowe niebezpieczeństwa. (*Wolffs T. B.*)

* (Traktat handlowy.) *Dziennik wiedeński Debatte* zapewnia, że rząd hanowerski przystąpił do traktatu handlowego pomiędzy Związkiem celnym a Włochami, ale że nie przyjął ostatecznego protokołu owego traktatu. W protokole tym znajduje się ustęp utrzymujący, że wymiana ratyfikacji będzie zarazem uznaniem królestwa włoskiego. Jeżeli wiadomość podana przez *Debatte* jest prawdziwą, byłoby to dowodem, że rząd hanowerski przyjmując traktat handlowy, zgodzi się także na wymianę ratyfikacji. Ale rozumie się wszelką ratyfikacja wymaga przyznania państwa, z którym wymienia się ratyfikacja. Hanower byłby wreszcie gotowym przyznać królestwo włoskie, ale chciałby uniknąć formalności tego przyznania. (*La Patr.*)

* (Redaktor May.) *Altona, 22 stycznia.* Redaktor May przesłał sądowi okręgowemu w Perlebergu następującą odpowiedź: Został on w październiku 1865 obywatelem Altony, i na zasadzie prawa emigracji, służącego każdemu prusakowi z mocy konstytucji, odesłał swą kartę legitymacyjną i zawiadomił o swem wyjściu z poddaństwa pruskiego; z tego powodu nie uważa on już sądu okręgowego w Perlebergu za kompetentną co do jego osoby władzę sądową, i przeto nie może zgłosić się osobiście do Perleberga na rozprawy sądowe. — Termin roztrząsania jego sprawy przed sądem wyższym odłożony został do 29 stycznia. (*Wolffs T. B.*)

Prusy.

* (Komisja budżetowa.) *Berlin, 22 stycznia.* Komisja budżetowa postanowiła powierzyć deputowanemu Virchow ułożenie sprawozdania przygotowanego, roztrząsając szczegółowe rubryki budżetu (wraz z kwestją podatków stałych i niestałych) i zredagować ostateczne sprawozdanie z uwzględnieniem całości budżetu. (*Wolffs T. B.*)

* (Podatki.) *Sta. Anz.* ogłasza trzy następujące rozporządzenia, wydane z mocy artykułu 63 konstytucji: 1) w przedmiocie podatku od soli i handlu solą na terytorium Jahde; w przedmiocie podwyższenia podatku dodatkowego od soli na terytorium Jahde; w przedmiocie opodatkowania okowity krajowej, oraz zwrotu podatku od okowity wywożonej z kraju, tudzież w przedmiocie opłaty tranzytowej od okowity z krajów związku celnego na temże terytorium Jahde. (*Wolffs T. B.*)

Włochy.

* (Baron Hübner). Pomyślna zmiana, jaka zaszła w stosunkach pomiędzy Francją i Austrią, znalazła także swój wyraz w Rzymie, w fakcie dość ciekawym, o którym donosi korespondent *dziennika Monde*: władze francuzkie w Rzymie pośpieszyły przyjąć zaproszenie barona Hübnera na *ricevimento* (przyjęcie), jakie miało u niego miejsce 17-go b. m., z okoliczności doręczenia przez niego ojcu św. listów uwierzytelniających go w charakterze ambasadora przy stolicy apostolskiej. Jenerał Montebello zaważwał wszystkich oficerów francuzkich, ażeby udali się do pałacu weneckiego wieczorem tego samego dnia, w którym nastąpiło doręczenie listów wierzytelnych; podobne zaproszenia nie miały poprzednio miejsca w takich okolicznościach. (*Nord.*)

* (Książę Odon). Depesze otrzymane w Paryżu w nocy z 19-go na 20-go b. m. donoszą, że książę Odon, trzeci syn króla włoskiego, jest niebezpiecznie chory. (*La Fr.*)

Korespondencje Dziennika Warszawskiego.

Z Piotrkowskiego, 10 (22) stycznia 1866 r.

O potrzebie przeszacowania wszystkich zabudowań w królestwie podług cen obecnie praktykowanych, celem ubezpieczenia takowych od ognia.

Od czasu przeszacowania wszystkich zabudowań w królestwie, na mocy postanowienia rady administracyjnej z d. 5(17) kwietnia 1844 r., celem ubezpieczenia takowych od ognia, podług rzeczywistej ich wartości, i zapewnienia pogorzelnem całkowitego wynagrodzenia, — ceny materiałów budowlanych i robocizny podwoiły się, a w niektórych miejscach i ten stosunek przewyższyły. Wypływa ztąd, że ubezpieczenie nieruchomości w obecnym czasie, nie przynosi zamierzonego rezultatu, czyli, że pogorzelnem odebrawszy bonifikację za spalony budynek, na postawienie nowego w tych samych rozmiarach co i poprzedni, dołożyć musi drugą taką bonifikację, albo i więcej. Dowodzenie to bez kwestji poprą: najprzód ogólne przekonanie o podrożeniu materiałów budowlanych, a powtóre, straty praktycznie przez pogorzelników doświadczone.

W ustawie, przy powyższem postanowieniu Rady Administracyjnej dołączonej, powiedzianem jest w art. 42, że „sprawdzenie ubezpieczenia wszystkich zabudowań następować powinno perjodycznie co lat 12.” Gdy od pierwszego oszacowania upłynęło lat 21 i takowe dotychczas nie powtórzyło się, bardzo pożądanem byłoby dla obywateli kraju, aby władze rządowe raczyły wziąć ten przedmiot pod wysoką swoją uwagę, i przeszacowanie wszystkich zabudowań podług cen obecnie praktykowanych nakazały.

Czynność ta przez budowniczych, inżynierów i techników na ten cel po powiatach ustanowionych, zdaje się, w ciągu lat dwóch, na mocy istniejących przepisów, dokonana być mogła! *J. L.*

Lwów, 20 stycznia

Posiedzenia sejmu. — Drożyzna i kradzieże. — Sąd na ciekawym tropie popełnionego rabunku.

Na wczorajszym i dzisiejszem posiedzeniu, odczytano nową litanję petycji. Jest ich omal pół tysiąca, a w tej liczbie przeszło dwie trzecie o odpisanie podatków.

Dla szkoły agronomicznej w Dublinach, jedynej dla całej Galicji wschodniej, prosi prezes tow. agronomicznego o zasiłek najspieszniejszy 1,500 guldenów, gdyż na pierwszego lutego nie ma czem i z kąd profesorowi zakładu miesiecznie wypłacić pensji. Te i tym podobne fakta określają dokładniej położenie kraju, niż najobszerniejsze opisy. A że ono musi być bardzo smutne, świadczy o tem także i interpelacja ks. Kuzińskiego, który zapytuje: Ażali komisja głodowa spieszy się z niesieniem pomocy, gdyż w niektórych okolicach głód dosięgnął punktu kulminacyjnego. Nieodstępny towarzysz głodu, *tyfus* zaczyna się już pojawiać.

Z nowych wniosków, podnoszę wniosek hr. Leszka Borkowskiego, który odnośnie do wniosku ks. Pietruszewicza, aby sejm uznał i język ruski ustawodawczym, chce przeciwnie, by tym językiem był tylko język polski. Motywa autora „Parafiańszczyzny” są dowcipne, ale niestety zbywa im na tem, co nazywa-

my roztropnością polityczną. Wnioskodawca żądał, aby podobnie i jego wniosek, jak wniosek ks. Pietruszewicza, jako naglący, odesłano do wydziału krajowego. Sejm nie poparł tego żądania.

U nas we Lwowie drożyzna robi niepospolite postępy. Ubogie klasy zaczynają głośno narzekać.

Jednocześnie nieprzyjaciele zasady własności dają takie koncerty, że nawet czują policję pogrążają w zadumienie. Szlachta na wsi opłaca tym wirtuozom istotny haracz, ażeby bądź zaasekurować swą własność ruchomą, bądź odzyskać postradaną.

Wspominałem swojego czasu o suchwałem zrabowaniu p. Uścińskiego. Owoż w tych dniach otrzymał list, w którym nieznaną ręką doradza mu, aby śledził dobrze kroki malarza G. i przypuszcza, że w tych dniach powinna policja wpaść na trop złooczyńców. W końcu dodano, że w rabunku tym uczestniczyli członkowie organizacji narodowej. W pomienionym liście, obok rady i twierdzenia apodyktycznego mieści się i przypuszczenie: że policja powinna wpaść na trop. Owoż istotnie w kilka dni po utrzymaniu tego listu, aresztowano żyda, który chciał wymienić w kasie kupon zrabowanej akcji, czy obligacji. List przeto zdaje się zasługiwać na wiarę.

Rozmaitości.

* (Archidiecezja poznańska i gnieźnieńska). Z wydanego przez księdza penitencjarza Pędzińskiego kalendarza archidiecezji poznańskiej i gnieźnieńskiej na r. 1866, podajemy następujące szczegóły. Archidiecezja poznańska liczy 22 dekanaty, 341 kościołów parafjalnych i 85 filjalnych, oraz 513 księży rozmaitych stopni. Archidiecezja ta liczy 622,467 katolików. Kapituła poznańska składa się z prałata, dziekana - probostwo nie jest na teraz obsadzone - oraz z 8-u kanoników gremialnych i 3 honorowych. W seminarjum duchownem t. oretycznym, czynnymi są, oprócz regensa, 5 profesorów i 3 innych nauczycieli, liczba zaś alumnów wynosi 99. Liczba klasztorów księży reformatorów wynosi jeszcze trzy: w Poznaniu, Osiecznie i Goruszkach, z 14-tu zakonnikami; klasztor dominikanów jeden w Poznaniu, z 3 ma zakonnikami, i klasztor filipinów także jeden w Gostyniu, z 10 zakonnikami. Liczba domów sióstr miłosierdzia św. Wincentego a Paulo wynosi 9, z 54 siostrami. W samym Poznaniu znajduje się także klasztor urszulinek, z 43 zakonnicami, i klasztor sakramentek, z 37 zakonnicami, na prowincji zaś znajduje się kilka mniejszych klasztorów rozmaitych reguł. Księża posiadających stopnie akademickie, archidiecezja liczy 21. - Archidiecezja gnieźnieńska liczy 16 dekanatów, 211 kościołów parafjalnych i 11 filjalnych, 263 księży rozmaitych stopni i 294,917 katolików. Kapituła metropolitalna składa się z prałata-proboszcza i 6 kanoników. Jedną z tych posad wakuje obecnie. W seminarjum duchownem praktycznym czynnymi są, oprócz regensa, dwaj repetytorowie i nauczyciel śpiewu. Liczba alumnów na dwóch kursach wynosi 20. Z wyjątkiem sióstr miłosierdzia, archidiecezja nie posiada żadnych innych klasztorów. Liczba księży posiadających stopnie akademickie wynosi 15.

* (Obyczaje Mormonów). Włożeństwo u mormonów dochodzi do takich rozmiarów, jakie niepraktykowane są nawet u muzułmanów. Naczelnik i prorok tej sekty, zamieszkałej na brzegach Ślonego jeziora, przeazany Brayem Jounge ma w swoim haremie 185 żon, z których najstarsza ma 49, a najmłodsza 14 lat wieku. Znakomity ten reformator, w ostatnich 15 latach stracił 28 żon i 32 dzieci obojej płci; ale potomstwo jego zawsze jest dość liczne, aby miało obawiać się skutków epidemii. Pozostało mu 85 synów i 128 córek! Pomocnik Jounge ma tylko 129 żon; nie jest w stanie spamiętać imion najdroższych swych towarzyszek, przeto oznacza ich numerami. Żona jego N. 1, ma 51 lat, a N. 129, 17 lat. Jeremiasz Stern, trzeci naczelnik mormonów, ma w swoim seraju 111 żon. Po nim idą John Billisen z 93 żonami, Julusz Hofman z 92 żonami; Gedeon Refin z 84, Abakum Croitni z 81. Inne znakomości kolonji mormonów mają mniej lub więcej żon, podług skłonności, gustu i okoliczności; ale najbiedniejszy ma najmniej trzy żony. Seraje mormonów kompletują się w Szkocji, Stanach Zjednoczonych, Szwajcarii, Niemczech, Danji, Norwegji i Meksyku. W liczbie żon Jounge znajdują się 8 włoszek, 3 hiszpanek i 1 greczynka.

* Wyjechał z Warszawy generał-major Fanshave do Petersburga.

* Listy niewłaściciele do skrzynek pocztowych włożone, w dniu 23 stycznia 1866 r. a mianowicie, pod adresem: Moser Finkelsztejn bez wyraźnego oznaczenia miejsca, Antoni Godlewski bez wyraźnego oznaczenia miejsca, Grzegorz Kiński w Priłuku Połtaw. gub., Rozalja Wiszmiańska w Kownie, Sukort w Petersburgu, Antoni Kosiński w Pskowie, list z adresem żydowskim opieczętowany pieczęcią na laku lit. gotyckie z D.

* W dniu 23 stycznia 1866 r. urodziło się w Warszawie Chrześcijan: płci męskiej 16, żeńskiej 25, Starozakonnych: męskiej 8, żeńskiej 7, razem 56; zaślubieni Chrześcijanie: Modrzewski Franciszek budown., z Bobakowską Marją; Zieliński Wawrzyniec służ., z Opitak Marjaną służ.; Dziegielewski Józef białośk., z Towas Marją; Starozakonni: Libson Majer, z Goldman Ides; zmarli Chrześcijanie: Gromkowska Marjanna lat 65 obyw.; Milewski Franciszek lat 63 emer.; Mrowczyński Jan lat 49 kraw.; Brechenmoher Bernard lat 73; Michalska Małgorzata lat 66; Konopczyńska Marjanna lat 66 handl.; człowiek z nazw. niew. mogący mieć lat 50; Kowalski Jan lat 70 wyrobn.; Zielińska Ludwika lat 33 służ.; Pisiński Andrzej lat 66 wyrobn.; Parchomow Adolf lat 33 żołn.; Galińska Dorota lat 35 żona białośk.; Kuczerska Marjanna lat 64; Herb Katarzyna lat 5 cór. wyrobn.; Chmielewski Jan lat 3 syn urzęd.; Makarewicz Ludwika lat 2 i pół cór. wyrobn.; Höhnen Edward lat 2 syn poncz.; Dmitrienko Barbara rok 1; Chomentowska Anna lat 2 i pół cór. wożn.; Luboradzka Marjanna mies. 5 wychow. dziec. Jezus; Brzozowska Joanna mies. 2 wychow. dziec. Jezus; Janicki Władysław dui 10 wychow. dziec. Jezus; Jackiewicz Marjanna mies. 1 cór. wyrobn.; Kaliszewski Stanisław dzień 1; Kupiak Agnieszka dzień 1; Starozakonni: Rotblat Majer mies. 6.

Kalendarz.

We Czwartek, 25 stycznia, — Nawrócenie św. Pawła. — Słońce wsch. o godz. 7 min. 54; zach. o godz. 4 min. 32.

W piątek, 26 stycznia, — św. Polikarpa bisk. męcz. i Pauliny wd. — Słońce wsch. o godz. 7 min. 52; zach. o godz. 4 min. 34.

Widowiska.

Warszawa, d. 12 (24) stycznia. TEATR WIELKI. — Dziś, Opera *Un ballo in maschera* (Bal maskowy) (akt 3-ci), *Don Bucefalo* (scena); *Lukrecja Borgja* (akt 2-gi), przez artystów włoskich, abonament Nr. 15. lit. B., Tance. (Zacznie się o godzinie 7-ej). — Jutro, Operetki *Dziesięć cór na wydaniu*; *Zasługiny Joasi*. (Zacznie się o godz. 7-ej). — *Wczoraj*, dawano operetkę *Dziesięć cór*, część opery *Kamoszki Windsorskie*, było osób 1000.

TEATR ROZMAITOŚCI. — Dziś, *Helen de la Seigliere*. (Zacznie się o godz. 7-ej). — Jutro, *Widowisko na korzyść ubogich*: komedia *Gwałtu co się dzieje!* przez amatorów i balet *Wesele w Ojcowie*. (Zacznie się o godz. 7-ej).

DOLINA SZWAJCARSKA. — Jutro, dnia 25 go stycznia 1866 r. ostatnie wystąpienie słynnego tancerza na jednej nodze p. Karola Bernarda Fiegla, który tańczyć będzie: Bolero, taniec hiszpański z kaskanietami i płaszczem; Polkę Czeską; Cardas narodowy taniec węgierski, oraz przedstawi scenę obejmującą taniec majtka angielskiego, burzę morską i mustę ogniową. Muzyka z 46 osób złożona grać będzie, początek o godz. 6. Cena miejsc numerowanych k. 50 nienumerowanych k. 30.

SALA RESURSY OBYWATELSKIEJ na Krakowskim-Przedmieściu. — Europa w Warszawie, czyli Gabinet Aletoskopów Klemensa Bordato i spółki z Wenecji, składający się z 40 aparatów. — Wystawa na 3 Serje podzielona będzie: Serja 1-a obejmuje Wenecję z główniejszymi budowlami i uroczystościami; 2-ga Rzym z uroczystościami Wielkanocnymi; 3-cia Widoki z całej Europy. — Przyjmują się także zamówienia na oddzielne oglądanie tychże, w wtorki przy podwyższonej cenie t. j. rs. 1 od osoby, dzieci płacą połowę. — Otwarta od godz. 11-ej przed południem do godz. 9 wieczorem. — Cena wejścia: od osoby kop. 50, dzieci płacą połowę, to jest kop. 25.

WARSZAWA, 12 (24) STYCZNIA 1866 R.

Table with exchange rates for various locations: Londyn, Hamburg, Amsterdam, Paryż, Berlin, Petersburg, Moskwa. Columns include location, unit, and rate.

Opisy towarów.

Table listing market prices for various goods: Rodzaj produktów, Pszenica, Żyto, Jęczmień, Owies, Groch polny, Kartofle, Pad siano, Owsa.

Wiadro okowity od rs. 2 k. 40 1/2 do rs. 2 k. 50 Gardiec od k. 78 1/2 do kop. 81 1/2 Wymierzono w Urzędzie Kons. wiader 1640

Obserwatorium Meteorologiczne.

Table with weather observations: Barometr w milimetrach, Termometr Reaum., Stan nieba, Największe ciepło, Najmniejsze ciepło, Wysekość wody na Wisle.

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIEJ dnia 12 (24) Stycznia 1865/6 r.

Table with stock market rates: MONETY (Pół-Imperjały Rosyjskie, Dukaty Holenderskie), PAPIERY (Obligacje skarbowe, Listy zastawne, Dowody Kom. Centr. Likwi.), WĘKLE (Berlin, Wrocław, Gdańsk, Hamburg, Londyn, Paryż, Wiedeń, Petersburg, Moskwa).

KURSA TELEGRAFICZNE.

Table with telegraphic exchange rates: z BERLINA (5-ta Pożyczka Rosyjska, 6-ta Obligacje Skarbowe, Listy Zastawne, Bilety Banku Rosyjskiego), z WIEDNIA (Weksele na Londyn, Hamburg, Paryż, Pożyczka Narodowa, 5% Metaliki), z LONDYNU (3% Papiery (Consois), Targ zbożowy).

OBWIESZCZENIA SĄDOWE I ADMINISTRACYJNE.

OBWIESZCZENIA SPADKOWE.

(N. D. 17). *Rejent Kancelarii Ziemiańskiej Gubernji Lubelskiej w Siedlcach*

Z powodu następujących śmierci: 1. Sylwestry Seweryny, dwóch imion Bętkowskiej, współwłaścicielki sumy rsr. 7,630 kop. 33 1/2 na dobrach ziemskich Julianówka, Lubiczyn z częścią za Nietiachach, Lubiczyn część B. v. Kalinka i połowa Nietiachy od Chmielowa odłączona, wszystkich w Okręgu Włodawskim leżących, zabezpieczonej. 2. Aleksandra Izdebskiego, właściciela dóbr ziemskich Nakory, w Okręgu Siedleckim położonych, oraz wierzyciela sum: jednej rsr. 6,000, na dobrach Czeszówka z Okręgu Węgrowskiego w dziale IV wykazu hipotecznego pod Nr. 27, drugiej rsr. 403 kop. 56, i trzeciej rsr. 900, na dobrach Zalesie z Okręgu Żelechowskiego w dziale IV wykazu hipotecznego pod Nr. 29 i 31 zabezpieczonych, otworzyły się spadki, do regulacji, których termin na dzień 18 (30) Kwietnia 1866 r. w Kancelarii mej w Siedlcach pod prekluzją wyznaczonym zostaje.

Siedlce dnia 7 (19) Październ. 1865 r.
Bronisław Wroński.

(N. D. 16). *Rejent Kancelarii Ziemiańskiej Gubernji Lubelskiej w Lublinie.*

Zawiadamia iż na dzień 12 (24) Kwietnia 1866 r., wyznaczony został termin do uregulowania spadku po Ruchli Rosenszpiz współwłaścicielce nieruchomości w Lublinie Nr. hipotecznym 335 oznaczonej
Lublin d. 2 (14) Października 1865 r.
Edward Brodowski.

(N. D. 36) Po księdzu Adamie Kurowieckim b. administratorze kościoła w Jurkowie w dniu 27 Marca 1847 zmarłym, pozostał spadek składający się z sumy rub: sr. 174 kop. 59 i pół w depozyt Banku Polskiego złożonej, do którego dotąd nikt się nie zgłosił. Stosownie przeto do postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa z dnia 30 Stycznia (11 Lutego) 1842 r. wzywam sukcesorów księdza Adama Kurowieckiego, izby w przeciagu sześciu miesięcy od daty zamieszczenia niniejszego obwieszczenia w Dziennikach Warszawskim i Gubernjalnym Radomskim, prawa swoje do spadku udowodnił, gdyż po upływie tego terminu wniesione będzie do Trybunału Cywilnego Gubernji Radomskiej w Kielcach żądanie, o wprowadzenie Skarbu Królestwa w posiadanie tegoż spadku, jako bez dziedzicznego.

Kielce d. 5 (17) Sierpnia 1865 r.
K. Bronikowski, Ob. ońca Prokuratorji.

LICYTACJE I SPRZEDAŻE PUBLICZNE.

(N. D. 534). *Bank Polski.*

Podaje do powszechnej wiadomości, że w dniu 3 (15) Marca r. b. i następnych, od godziny 11 z rana, odbywać się będzie w składach bankowych przy ulicy Nowogrodzkiej, licytacja na sprzedaż wełny i innych towarów w Banku zastawionych, a w właściwym czasie niewykupionych.

Sprzedż odbywać się będzie za gotowe pieniądze, zaraz po przybyciu płacić się mające.

Warszawa dnia 10 (22) Stycznia 1866 r.
Vice-Prezes,
Rzeczywisty Radca Stanu S. Szemioth.
Naczelnik Kancelarii J. Makulec.

(N. D. 527) *Magistrat Miasta Warszawy.*

Podaje się do wiadomości powszechnej że w dniu 27 Stycznia (8 Lutego) r. b. o godzinie 12 w południe odbędzie się w sali posiedzeń Magistratu licytacja in minus przez opieczętowane deklaracje na dostawę w ciągu roku 1866 dla Warszawskiej Straży Ogniowej półkozuchów sztuk 217 od ceny podwyższonej na rubli pięć.

Mający przeto zamiar ubiegania się o takową dostawę, mogą złożyć w czasie i miejscu wyżej oznaczonym na ręce p. o. Prezydenta, opieczętowane deklaracje napisane podług wzoru niżej zamieszczonego a w tych wyraźnie literami bez skrobań, poprawek i przekreśleń wypiszą jaki odstępują procent od ceny warunkami licytacyjnymi objętej i do licytacji podanej.

Nadto do deklaracji winien być dołączony kwit kasy głównej Ekonomicznej na złożone wadium w ilości rs. 84 i na koszt ogłoszenia rs. 15, które nieutrzymującemu się przy licytacji natychmiast zwrócone będą.

Inne warunki dotyczące w mowie będącej licytacji oraz wzory są do przejrzania w wy-

dziale Administracyjnym każdodziennie wyjąwszy dni świątecznych.

Warszawa d. 8 (20) Stycznia 1866 r.

p. o. Prezydenta,
Generalnego Sztabu,
Generał Major, Witkowski.
Naczelnik Kancelarii, Luceński.

Wzór do deklaracji

W skutek ogłoszenia z dnia podaję niniejszą deklarację iż podejmuję się dostawę w ciągu roku 1866 t. j. od 20 Grudnia (1 Stycznia) 1865/6 roku, dla Warszawskiej Straży Ogniowej półkozuchów sztuk 217 sztuka po rs. pięć, odstępując od ceny takowej procentów N N (wypisać literami) podając się wszelkim obowiązkom i zastrzeżeniom warunkach licytacyjnych zamieszczonym. Vadium w ilości rs. 84 i na koszt ogłoszenia rs. 15 przy niniejszym załączam.

Stale moje zamieszkanie w N. Pisałem d. mca 1866.

(podpisać imię i nazwisko)

(N. D. 549). *Magistrat Miasta Warszawy.*

Podaje się do wiadomości powszechnej, że w d. 27 Stycznia (8 Lutego) r. b. o godzinie 12-ej w południe odbędzie się w sali posiedzeń Magistratu licytacja in minus przez opieczętowane deklaracje na dostawę w ciągu r. 1866 materiałów na buty od cen podwyższonych, a mianowicie:

A. Dla Warszawskiej Straży Policyjnej.

1. Materiału czarnego lyczkowego na buty z długimi do kolan cholewami par 1,040 para od rubli trzy kopiejek siedmdziesiąt pięć.

2. Materiału na buty z krótkimi cholewami par 2,080, para od rubla jednego kopiejek osmdziesiąt.

B. Dla Warszawskiej Straży Ogniowej.

1. Materiału czarnego lyczkowego na buty z długimi do kolan cholewami par 1,149 para od rubli trzy kopiejek siedmdziesiąt pięć.

2. Materiału na buty z krótkimi cholewami par 180, większych para od rubla jednego kopiejek osmdziesiąt.

3. Materiału na buty z krótkimi cholewami par 200 mniejszych para od rubla jednego kopiejek trzydziesiąt.

4. Pasów skórzanych sztuk 10, sztuka od rubla jednego kopiejek dwadziesiąt.

Mający przeto zamiar ubiegania się o takowe dostawy mogą złożyć w czasie i miejscu wyżej oznaczonym na ręce p. o. Prezydenta opieczętowane deklaracje, napisane podług wzoru niżej zamieszczonego, a w tych wyraźnie literami, bez skrobań, poprawek i przekreśleń, wypiszą jaki odstępują procent od cen warunkami licytacyjnymi objętych i do licytacji podanych. Nadto do deklaracji dołączony być winien kwit kasy ekonomicznej na złożone wadium w ilości rs. 1,004 i na koszt ogłoszenia rs. 15, które nieutrzymującemu przy licytacji natychmiast zwrócone będą. Inne warunki dotyczące w mowie będącej licytacji, oraz wzory są do przejrzania każdodziennie wyjąwszy świąt w wydziale administracyjnym.

Warszawa, d. 8 (20) Stycznia 1866 roku.

p. o. Prezydenta, Generalnego Sztabu,
General-Major, Witkowski.
Naczelnik Kancelarii, Luceński.

Wzór do deklaracji.

W skutek ogłoszenia z d. podaję niniejszą deklarację, iż podejmuję się dostawę w ciągu r. 1866 t. j. od d. 20 Grudnia (1 Stycznia) 1865/6 do włącznie d 19 (31) Grudnia 1866 r. (wypisać z ogłoszenia) i odstępuję od cen powyższych procentów NN. (wypisać literami) podając się wszelkim obowiązkiem i zastrzeżeniem w warunkach licytacyjnych zamieszczonym. Vadium w ilości rs. 1,004 i na koszt ogłoszenia rs. 15, przy niniejszym załączam. Stale moje zamieszkanie w NN. pisałem d. . . mca 1866 r. (Podpisać imię i nazwisko).

(N. D. 558)

Na skutek wyroków Trybunału Cywilnego w Warszawie z dat 6 (18) Sierpnia 1864 r. i 7 (19) Października t. r. na żądanie Izabeli Lebisz, po niegdy Janie-Karolu Lebisz pozostałej wdowy, w Pradze pod Nr. 156/7 zamieszkałej, Bronisława Lebisz Mieczysława i Przemysława Lebisz obywateli, zamieszkanie prawne u matki swej jak wyżej zamieszkałej obrane mających przez Jana Niemirowskiego Patrona stawających, przeciwko sukcesorom Jana Karola Lebisz, a mianowicie Władysławowi Lebisz obywatelowi pod Nr. 89, 2. Stanisławowi Lebisz obywatelowi pod Nr. 211 lit. f; 3. Lucynie z Lebiszów 10 voto Poussin 20 po niegdy Adamie Niewiadomskim pozostałej wdowy pod Nr. 156/7 w Pradze przy Warszawie, 4. Kazimierz z Lebiszów Andrzeja Stawieckiego urzędnika małżonce czyli obojgu małżonkom Stawieckim w Warszawie pod Nr. 2643; 5. Temuż Andrzejowi Stawieckiemu, jako opiekunowi szczególnemu nieletniego Bolesława Jona Kantego 2ch imion Lebisz którego główną opiekunką

jest matka Izabela Lebisz, przydanym opiekunem Władysława Lebisz, wyżej wymienieni, 6 Zdzisławowi Lebisz urzędnikowi w Pradze przy Warszawie pod Nr. 156/7 zamieszkałym przez Borzewskiego Patrona stawającym zapadłych sprzedaną będzie w drodze działów

NIERUCHOMOŚĆ.

Nr. 2642 w Warszawie, składających się z następujących realności:

1. Domu frontowego masiw murywanego o parterze dwóch pięter, mieszkaniu poddasznem, piwnicach, dachówką holenderką krytego w kłamerę zbudowanego.

2. Przystawki masiw murywanej o parterze i piętrze blachą pokrytej

3. Kłosek przy ścianie sąsiedniej nieruchomości stojących.

4. Wędzarni, po której pozostały mury i część dachu holenderką pokrytego

5. Komórek drewnianych deskami krytych.

6. Muru od tyłu granicę stanowiącego, dla jednego i drugiego podwórka.

7. Studni cembrowanej z pompą.

8. Muru od domu frontowego do nieruchomości Nr. 2641 idącego.

9. Powierzchni dwóch podwórek z brukiem tamże znajdującym się, które to podwórka mają razem powierzchnię łokci kwadratowych 229.

10. Placu pod budowlami, mającego powierzchnię łokci kwadratowych 484.

Zbiór objaśnień i warunki przebraży przejrzeć można w mej Kancelarii w Warszawie pod Nr. 1778c egzystującej i u Pisarza Trybunału Cywilnego Gubernji Warszawskiej w Warszawie tamże pod Nr. 549 w Wydziale II. Po odbyciu pierwszej publikacji zbioru objaśnień i warunków sprzedaży w dniu 14 (26) Października 1864 r. przed W. Dobrskim Sędzią Trybunału delegowanym, termin do przygotowania przysądzenia rzeczony nieruchomości wyznaczony został na dzień 25 Listopada (7 Grudnia) 1864 r. godzinie 10 z rana.

Licytacja zacznie się od sumy rs. 934 kop. 92, jako szacunku przez biegłych wyznaczonego.

Jan Niemirowski, Patron.

Termin do ostatecznego przysądzenia nieruchomości rzeczony, po odbyciu przygotowawczego przysądzenia takowej w terminie wskazanym na dzień 7 (19) Grudnia 1864 r. wyznaczony został, gdy jednak takowy w terminie tym dla braku licytantów z powodu zbyt wygórowanego szacunku nie odbył się Trybunał Cywilny w Warszawie wyrokiem swym daty 28 Grudnia (9 Stycznia) 1864/5 r. zapadłym, postanowił iż licytacja nieruchomości Nr. 2642 w Warszawie rozpocznie się od sumy rs. 5,000 w terminie ostatecznego przysądzenia takowej, który przez W. delegowanego Sędziego na dzień 22 Stycznia (3 Lutego) 1865 r. godzinie 4 po południu w wydziale II Trybunału Cywilnego w Warszawie odbyć się mającym został wyznaczony.

Warszawa d. 2 (14) Stycznia 1865 r.

Jan Niemirowski, Patron.

W dniu 22 Stycznia (3 Lutego) 1865 r. rzeczony nieruchomości zaliczył Jan Niemirowski Patron na rzecz Berka Milsztein o czym deklaracja przez tegoż Patrona w d. 20 Kwietnia (2 Maja) 1865 r. złożona przekonywa, ponieważ jednak stosownie do świadectwa Podpisarza Trybunału Cywilnego w Warszawie wydziału II daty 8 (20) Stycznia 1866 roku nowonabywa Berek Milsztein w Warszawie pod Nr. 2642 zamieszkały warunkom licytacyjnym dotychczas zadający nie uczynił, stosownie więc do art. 737, 738, 739 K. P. S. na żądanie Izabeli Lebisz po Janie Karolu Lebisz pozostałej wdowy w Warszawie pod Nr. 2687 zamieszkałej, sprzedaż powyższej nieruchomości w drodze relicytacji działowej za popieraniem podpisanego Patrona na koszt i ryzyko nowonabywcy Milszteina nastąpi.

Pierwsza publikacja zbioru objaśnień i warunków sprzedaży odbędzie się w dniu 9 (21) Lutego 1866 r. na audjencji publicznej Trybunału Cywilnego w Warszawie w wydziale II o godzinie 10 z rana, Vadium rs. 500.

Licytacja zacznie się od sumy rs. 5,000 jako szacunku taką wykazanego.

Warunki przejrzeć można w Kancelarii podpisanego Patrona w Warszawie pod Nr. 492 zamieszkałego oraz Podpisarza Wydziału II Trybunału Cywilnego w Warszawie.

Warszawa d. 8 (20) Stycznia 1866 r.

Konstanty Borzewski Patron.

(N. D. 560) W dniu 14 (26) Stycznia r. b. o godzinie 11 z rana, na targu Stare-miasto, a o godzinie 1 z południa, na targu za Żelazną bramą, zaś w dniu 17 (29) t. m. i r. o godzinie 12 w południe, na targu Nowe-miasto, a w dniu 19 (31) t. m. i r. o godzinie 10 z rana, na targu Grzybów zwanym, w Warszawie, prawnie zajęte ruchomości, jako to: me-

ble machoniowe, i jesionowe, oraz sosnowe, miedz, garderoba męzka i damska, lustra, firanki, beczki od wódki, wódka słodka i szumówka i t. p., przez publiczną licytację sprzedanemi zostaną

Jan Orłowski Komornik.

(N. D. 557) Podaję do wiadomości, że prawnie zajęte ruchomości jesionowe, pali-sandrowe i sosnowe, jako to: kanapa, fotele, krzesła, stoły, fortepian o 7 oktawach, komody i t. p. przedmioty, tudzież inwentarz i zboże, w Pradze przy Warszawie, na targu publicznym koński zwanym, w dniu 14 (26) Stycznia r. b. 1866, o godzinie 12 w południe, przez publiczną licytację sprzedane zostaną.

J. Kurman Komornik.

DONIESIENIA PRYWATNE.

(N. D. 398)

**FABRYKA
WÓD GAZOWYCH
Aptekarza Karpińskiego
W WARSZAWIE.**

Ponieważ z dniem 1-m Marca zamierzam zaprowadzić zupełnie nowe ulepszone Syfony, upraszam więc osoby, które zostały zastaw na co były wydawane odpowiednie dowody i brały odemnie w syfonach ze szkła białego wodę Sodową i Salcerską, ażeby syfony raczyły mi zwrócić zastaw za nie złożony odebrać, najdalej do dnia 25 Lutego r. b. gdyż po upływie tego terminu, same sobie winę przypiszą, jeżeli złożone zastawy z powodu zmiany syfonów i dla porządku i kontroli w fabryce zwracaniem nie będą.

Warszawa d. 16 Stycznia 1866 r.

W. Karpiński.
(714)

(N. D. 324)

**HANDEL
P. Kaczyńskiego
Machin i narzędzi rolniczych
w Kijowie**
przy ulicy Włodzimirskiej.

Zawiadamia właścicieli ziemskich, iż został zaopatrzony na nadchodzącą wiosnę, znacznym zapasem nasion pastwiny i mieszanek dla zakładania łąk sztucznych, otrzymanych w komis od znakomych producentów w Galicji; Henryk Sławiński i Syn z Klezy Górnej, które w każdym czasie są do sprzedania po umiarkowanej cenie. Tamże dostać można nasion: Rzepaków Holenderskich, Buraków cukrowych, Pszenicy jarej, Lnu etc. i cementu Angielskiego.

(N. D. 430)

**Szanownym amatorom ogrodnictwa i
Ogrodnikom.**

Mamy honor donieść, że nasz SKŁAD NASION, jest teraz zupełnie ukompletowany; a że wydania nowego katalogu, w tym roku zaniechaliśmy, przy wypisaniu potrzebnych nasion, prosimy o wzięcie za podstawę katalogu zesłorocznego; co zaś do różnicy zaszytej w cenie niektórych artykułów, przez powiększenie, lub zmniejszenie, żądanych ilości, sprostować się da, przyczem: i w ogóle naszym usilnym staraniem będzie, zaufaniu godnie odpowiedzieć.

Bracia Hoser. (821.)

(N. D. 522)

W dobrach Syrniki pod Lublinem, stanowiąc będzie od dnia 1 Marca r. b. ogier krwi czystej apropos, po ogierze blackdrop i klaczy priam, za opłatą rsr. 50 od klaczy.

(1084)

(N. D. 546)

Podaje do powszechnej wiadomości, iż bilety lombardowe wydane za Nr. 2966, 2082, 36439 i 40254, przypadkowo zaginęły.

Wzywa się więc posiadacza, izby najpóźniej w 6 tygodni, od dnia 7 Lutego roku 1866, to jest od daty ostatniego ogłoszenia, zgłosić się i prawa posiadania oneż, w dyrekcji lombardu udowodnić, gdyż w przeciwnym razie, duplikat biletu, wydanym zostanie osobie, której nazwisko zapisane w księgach dyrekcji.

(1139)